

תוכן העניינים

4	דוח הדירקטוריון
38	סקירת ההנהלה
40	הצהרות המנהל הכללי והחשבונאית הראשית
43	סקירת רואי החשבון המבקרים
44	תמצית הדוחות הכספיים

דוח הדירקטוריון

ביום 18 במאי 2008 החליט הדירקטוריון של יובנק בע"מ לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 31 במרץ 2008. הדוחות הכספיים ערוכים על פי הנחיות המפקח על הבנקים.

התפתחויות הכלכליות ברבעון הראשון של שנת 2008

שנת 2008 נפתחה בצל החששות להחרפת ההאטה הכלכלית בארה"ב, בעקבות משבר "הסאב פריים", שתשליך על האטה כלכלית בכל העולם ובכלל זה במשק הישראלי. המשק האמריקאי מצוי בהאטה והראיה לכך היא שברבעון הראשון של השנה קצב גידול התמ"ג היה 0.6% בלבד. עם זאת, התחזיות המוקדמות צפו האטה חריפה יותר ברבעון הראשון. הפחתת הריבית האחרונה בארה"ב היתה בשיעור מתון יחסית להפחתות הקודמות – 0.25 נקודות האחוז בלבד, דבר המלמד על כך, שכניראה לא צפויות הפחתות ריבית נוספות בתקופה הקרובה ושכניראה המשק האמריקאי כבר הגיע לנקודת השפל מבחינת ההאטה בפעילות הכלכלית. רוב התחזיות צופות יציאה של המשק האמריקאי מההאטה במחצית הראשונה של שנת 2009, אך יש גם תחזיות אופטימיות יותר ליציאה מההאטה עוד בשלהי שנת 2008.

השפעת ההאטה במשק האמריקאי על המשק העולמי ועל המשק הישראלי עדיין לא ברורה. בכל מקרה, בשוקי הסחורות נמשכה מגמת עליית המחירים בחודשים האחרונים, עליה, שהאטה כלכלית אמורה היתה לרסן אותה. מחירי שיא של הנפט, האורז וכן מוצרי מזון אחרים כניראה מצביעים על כך, שההאטה הכלכלית בעולם אינה משמעותית.

המשק הישראלי, גם הוא עדיין לא מצוי בהאטה כלכלית, אך מצוי בתקופה של ציפיות להאטה כלכלית שתתרחש כבר במהלך שנת 2008, בהשפעת התפתחויות הכלכליות והפיננסיות בארה"ב. ברבעון הראשון של 2008 נמשך קצב גידול מהיר יחסית ביצוא הסחורות – 15.6%. כן היתה עליה ניכרת בלינות תיירים בבתי מלון. עם זאת, מורגשת האטה בקצב גידול רכישות בכרטיסי אשראי – 4.8% ובפידיון הייצור התעשייתי. בענף הבניה היה ברבעון הראשון של השנה גידול במכירות הבניה הפרטית בשיעור של 3.8%. גם קצב עליית מחירי הדיור, על פי מדד חודש מרץ האחרון, אינו מצביע על ירידת ביקושים לדיור בשוק הישראלי בחודשים האחרונים. ההערכה היא, שקצב צמיחת התמ"ג בישראל בינואר –מרץ 2008 עדיין גבוה מ- 4.0%.

האינפלציה ברבעון הראשון של השנה היתה נמוכה יחסית – 0.1% בלבד. עם זאת, התחזית לכל שנת 2008 היא לאינפלציה של כ- 3%, סביב הגבול העליון של יעד האינפלציה. כזכור, בשנת 2007 חרגה האינפלציה מהגבול העליון והגיעה ל- 3.4%. העליה שהיתה בסביבת האינפלציה בישראל היא הן בהשפעת עליית מחירי הסחורות בעולם והן בהשפעת הצמיחה המתמשכת במשק הישראלי, תוך עליה בביקושים המקומיים, ירידה בשיעור האבטלה לרמה הנמוכה ביותר מזה זמן – פחות מ- 7% מכוח העבודה, ותחילתה של מגמת עליה בשכר הריאלי לקראת סוף שנת 2007 ותחילת שנת 2008. העליה ברמת האינפלציה, מאז המחצית השנייה של שנת 2007, התרחשה למרות שבתקופה זו היתה החלשות משמעותית של הדולר לעומת השקל. בשיעור מצטבר של 17%- 18%. יש להניח, שהשפעת התחזקות השקל על האינפלציה, במיוחד בתקופה של צמיחה מהירה, נחלשה מאוד.

דוח הדירקטוריון

בנק ישראל הגיב על העליה בסביבת האינפלציה בהעלאת ריבית מ- 3.50% בחודשים יוני- יולי אשתקד עד לכדי 4.25% בינואר 2008. לקראת סוף הרבעון הראשון של 2008, עם התגברות החששות להאטה כלכלית גם בישראל, שינה בנק ישראל את מגמת הריבית ובחודשים מרץ- אפריל הוריד אותה ל- 3.25%. כאמור לעיל, בינתיים אין האטה של ממש במשק הישראלי. במקביל, הריבית בארה"ב בתקופה זו ירדה בקצב מהיר יותר עד לכדי 2%, כך שלמרות הפחתת הריבית בישראל היא עדיין גבוהה ב- 1.25 נקודות האחוז מזו השוררת בארה"ב.

פער הריביות השלילי בין ישראל לארה"ב תורם למגמה הבסיסית השוררת במשק מזה זמן של התחזקות השקל לעומת הדולר. מגמה זו נבלמה בחודשים האחרונים, רק בהשפעת ההחלטה יוצאת הדופן של בנק ישראל להתערב בשוק המט"ח ולהזרים לו ביקושים. התחזקותו של השקל מבטאת את המצב של תנועות הון חיוביות למשק הישראלי, גם בתקופה של זעזועים בשוקי ההון והכספים בעולם, מגמה שלא איפיינה את המשק הישראלי בתקופות קודמות של זעזועים פיננסיים בעולם. ההשקעות הפיננסיות של ישראלים בחו"ל פחתו באופן ניכר בהשפעת הזעזועים שם בשוקי ההון ובמקביל, המשקיעים הזרים לא הקטינו את השקעותיהם בישראל בתקופת המשבר. בנוסף, המשק הישראלי עדיין נמצא במצב של עודף במאזן התשלומים. עם זאת, התחזקותו של השקל כניראה גורמת להאצה בקצב גידול היבוא, שמחירו יורד יחסית, במקביל להחלשות מסוימת בקצב גידול היצוא, מגמות המצמצמות בהדרגה את העודף במאזן התשלומים. ההערכה השוררת עתה היא, שלקראת שנת 2009 יחזור המשק הישראלי לאיזון בחשבון השוטף במאזן התשלומים. מבין הגורמים המשפיעים על התחזקות השקל ההערכה היא, שפער הריביות השלילי בין ישראל לארה"ב הוא החלש מביניהם.

בחודשים הראשונים של שנת 2008 מורגשת האטה בקצב גידול תקבולי המיסים של הממשלה, אך לא באופן חריג בהשוואה לאומדני הגידול שנלקחו בחשבון בבניית התקציב לשנת 2008. ההערכה השוררת כעת היא, שהגרעון בתקציב השנה יהיה נמוך יחסית. התמשכות ההאטה הכלכלית אמורה ליצור קשיים מסויימים בהכנת התקציב לשנת 2009.

דוח הדירקטוריון

רווח ורווחיות

הרווח הנקי בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הסתכם ב- 17.8 מיליוני ש"ח, לעומת 16.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 7.2%.

הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 ב- 29.1 מיליוני ש"ח לעומת 29.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 1.4%. הירידה נובעת בעיקרה מגידול של 13.3% בהוצאות התפעוליות והאחרות (5.0 מיליוני ש"ח). ירידה זו קוזזה בחלקה על ידי גידול של 11.0% בהכנסות המימון של הבנק (3.5 מיליוני ש"ח), גידול של 1.5% בהכנסות תפעוליות ואחרות (0.5 מיליוני ש"ח) וקיטון בהפרשה לחובות מסופקים (0.6 מיליוני ש"ח). פירוט ההשפעות הנ"ל מופיע בניתוח הכנסות והוצאות בהמשך.

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 ב- 11.3 מיליוני ש"ח והיוותה 38.8% מהרווח ברוטו, לעומת הפרשה בסך 12.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד אשר היוותה 43.7% מהרווח ברוטו. אחוז ההפרשה למס יורד בין השנים, בעיקר כתוצאה מירידה הדרגתית בשיעור המס הסטטוטורי (על פי תיקון 147 לפקודת מס הכנסה).

מנגד, החל מיום 1 בינואר 2008, בוטל חוק התיאומים בשל אינפלציה אשר הביא לעליית שיעור המס האפקטיבי בבנק. השפעת ביטול חוק התיאומים ברבעון הראשון של שנת 2008 הינה אי רישום קיטון בהוצאות המס בסך של כ- 0.5 מיליוני ש"ח, לעומת השפעת יישום החוק ברבעון הראשון של שנת 2007 בה נרשם קיטון בהוצאת המס של 0.4 מיליוני ש"ח.

תשואת הרווח הנקי להון העצמי בחישוב שנתי, בהתבסס על שלושת החודשים הראשונים של השנה, הגיעה לכ- 17.9% לעומת כ- 15.7% בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים להון העצמי בחישוב שנתי כנ"ל, הגיעה לכ- 30.4% לעומת כ- 29.1% בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי למניה הגיע בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 ל- 5.7 ש"ח לעומת 5.3 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

דוח הדירקטוריון

הכנסות והוצאות

הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הסתכם ב- 35.2 מיליוני ש"ח לעומת 31.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 11.0%. העלייה נובעת בעיקרה ממוגון פעילויות בתחום החטיבה הפיננסית הכוללות עשיית שוק באג"ח ממשלתיות ופעילויות מסחר נוספות, המהוות חלק אינטגרלי מהפעילות השוטפת של הבנק. בנוסף, חל גידול ממימוש רווחים ממכירת אגרות חוב בתיק הזמין למכירה, עליה בהכנסות מתשואה שוטפת מאג"ח זמין למכירה וכן עליה ברווח הנובעת מהשפעת המדד הידוע על הפוזיציה המדדית. העליה ברווח קוזזה על ידי קיטון במרווח המימון במגזר השקלי הלא צמוד.

ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 בהכנסה בסך של 1.8 מיליוני ש"ח לעומת הכנסה של 1.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסה ברבעון הראשון של שתי השנים נובעת בעיקר מקיטון בהפרשה הספציפית עקב החזר של חובות.

ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 ב- 34.6 מיליוני ש"ח לעומת 34.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 1.5%. העלייה נובעת בעיקרה מעליה בהכנסות מדיבידנד ובהכנסות ממסחר במט"ח, שקוזזה בחלקה על ידי קיטון ברווחי היעודה של הבנק.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 ב- 42.5 מיליוני ש"ח לעומת 37.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 13.3%. הוצאות השכר והנלוות הסתכמו ברבעון הראשון של 2008 ב- 21.1 מיליוני ש"ח, לעומת 18.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 12.8% המוסברת בעיקרה מגידול במספר העובדים המועסקים בבנק (גידול של 13%), לאור פתיחת סניפי הבנקאות לאמידים.

הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2008 ב- 4.2 מיליוני ש"ח, לעומת 2.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 44.8%. העלייה נובעת אף היא מהוצאות בגין הגידול בסניפי הבנק, כאמור לעיל.

ההוצאות האחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2008 ב- 17.2 מיליוני ש"ח לעומת 15.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 8.2%. העלייה נובעת, בין היתר, מגידול בהוצאות שיווק ופרסום.

שיעור הכיסוי של ההוצאות התפעוליות על ידי ההכנסות התפעוליות עמד על 81.4% בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 לעומת 90.9% בתקופה המקבילה אשתקד.

דוח הדירקטוריון

התפתחויות בסעיפי המאזן

המאזן ליום 31 במרץ 2008 הסתכם בסך 7,044.6 מיליוני ש"ח לעומת 7,652.6 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2007, ירידה של 7.9%. הירידה נובעת בעיקרה מהתיסוף המהותי בשקל. בהשוואה לסך המאזן ביום 31 במרץ 2007, אשר הסתכם בסך 6,644.7 מיליוני ש"ח, ישנה עליה של 6.0%.

מזומנים ופקדונות בבנקים ליום 31 במרץ 2008 הסתכמו בסך 1,762.5 מיליוני ש"ח לעומת 1,744.5 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2007, עליה של 1.0% ולעומת 1,581.7 מיליוני ש"ח ביום 31 במרץ 2007, עליה של 11.4%.

ההשקעה בניירות ערך ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה בסך 2,877.0 מיליוני ש"ח לעומת 2,808.8 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2007, עליה של 2.4% ולעומת 2,929.1 מיליוני ש"ח ביום 31 במרץ 2007, ירידה של 1.8%.

עיקר ההשקעה בניירות ערך הינה במק"מ ובאגרות חוב ממשלתיות במגזר הלא צמוד. ההשקעה בניירות ערך בבנק כוללת השקעה באגרות חוב מגובות במשכנתאות (Mortgage Backed Securities - MBS). הבנק מחזיק באגרות חוב שהינן ני"ע ישראלים, המדרגות ברמה של A1 ו-C במגזר המט"ח/הצמוד מט"ח בסך של כ- 5.5 מיליוני ש"ח ולתקופה לפדיון של עד 6 שנים. אגרות החוב נרכשו כחלק מפיזור תיק ההשקעות של הבנק.

ברבעון הראשון של שנת 2008 נרשמה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, בגין אגרות החוב הנ"ל, בסך של כ- 0.7 מיליוני ש"ח (בשנת 2007 – 1.8 מיליוני ש"ח). בסמוך ליום פרסום הדוחות הכספיים לא חלה ירידה מהותית נוספת בשווי האג"ח האמור. בנוסף, נמכרה החזקה באג"ח מגובה נכסים בשווייה המאזני (1.0 מיליוני ש"ח).

האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2008 הסתכם בסך 1,679.0 מיליוני ש"ח לעומת 2,404.1 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2007, ירידה של 30.2%, ובהשוואה לסך האשראי ביום 31 במרץ 2007 אשר הסתכם בסך 1,620.6 מיליוני ש"ח, עליה של 3.6%.

היתרה הממוצעת בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 עמדה על 2,026.1 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה ממוצעת של 1,692.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 19.7%. עיקר הגידול נובע מאשראי לזמן קצר לפעילות שוק ההון, אשר בגין רובו קיימים ניכויים מותרים.

פקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2008 הסתכמו בסך 5,715.0 מיליוני ש"ח לעומת 6,469.3 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2007, ירידה של 11.7%, עיקר הקיטון נובע מפקדונות לזמן קצר מפעילות שוק ההון ומהתיסוף המהותי בשקל. בהשוואה לפקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2007, אשר הסתכמו לסך 5,444.6 מיליוני ש"ח, ישנה עליה של 5.0%.

היתרה הממוצעת בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 עמדה על 6,231.7 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה ממוצעת של 5,824.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 7.0%.

דוח הדירקטוריון

פקדונות מבנקים ליום 31 במרץ 2008 הסתכמו בסך 25.3 מיליוני ש"ח לעומת 19.1 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2007, עליה של 32.5% ו-302.9 מיליוני ש"ח ביום 31 במרץ 2007, ירידה של 91.6%. התנועה בסעיף זה נובעת בעיקרה מפעילות בינבנקאית יומית.

ההון העצמי של הבנק ליום 31 במרץ 2008 הסתכם בסך 434.1 מיליוני ש"ח לעומת 414.5 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2007 ולעומת 456.8 מיליוני ש"ח ביום 31 במרץ 2007.

יחס ההון העצמי לסה"כ המאזן ליום 31 במרץ 2008 הגיע ל- 6.2% לעומת 5.4% בסוף שנת 2007 ולעומת 6.9% ליום 31 במרץ 2007.

יחס ההון לרכיבי סיכון הגיע ביום 31 במרץ 2008 ל- 22.7% לעומת 21.3% בסוף שנת 2007 ולעומת 22.3% ביום 31 במרץ 2007. יחס ההון המזערי שנדרש על ידי בנק ישראל הינו 9%.

מגזרי פעילות

להלן תיאור קצר של מגזרי הפעילות של הבנק:

מגזר הבנקאות הפרטית – כולל את כל הלקוחות הפרטיים בבנק ועסקיהם.

מדובר הן בלקוחות פרטיים המשויכים לחטיבת הבנקאות הפרסונלית והן בלקוחות פרטיים המשויכים לחטיבת שוק ההון, אשר עיקר פעילותם הינו בניירות ערך. בנוסף, כולל המגזר את פעילות החברה לניהול נכסים פיננסיים, החברה לניהול הקרנות של הבנק ולקוחות החברה לנאמנות של הבנק, בתחום שירותי הנאמנות הפרטיות והציבוריות.

מגזר הבנקאות המסחרית – המגזר כלל לקוחות הפעילים בתחום הפקטורינג וכן כולל חברות אשר עיקר

עיסוקן הינו מסחרי. לקוחות אלו שויכו הן למחלקת המימון המתמחה והן לחטיבת הבנקאות הפרסונלית. בשנת 2007 הועברה פעילות הפקטורינג לבנק אוצר החייל. כתוצאה מכך, הפעילות במגזר צומצמה משמעותית והמגזר חדל להיות מהותי. לאור זאת, המגזר אינו מוצג יותר כמגזר בר דיווח החל מהרבעון הנכחי.

מגזר הבנקאות העסקית – כולל את כל הלקוחות המוסדיים אשר עיקר עיסוקם הינו בתחום הפיננסי, כגון:

קבוצות העוסקות בתחומי ביטוח, פנסיה וגמל, קרנות נאמנות, חברות ניהול תיקים, וכו'. לקוחות אלו משויכים לחטיבת שוק ההון.

בנוסף, כולל המגזר את לקוחות החברה לנאמנות של הבנק, בתחום שירותי הנאמנות לקרנות נאמנות.

דוח הדירקטוריון

המגזר הפיננסי – מגזר זה מאגד בתוכו את פעילות חדרי העסקות, יחידת הנזילות ואת מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.

להלן הרווח הנקי (הפסד) של מגזרי הפעילות בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד:
סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ		
2007	2008	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1.8	(1.5)	בנקאות פרטית
2.1	-	בנקאות מסחרית
9.1	8.2	בנקאות עסקית
5.1	10.9	המגזר הפיננסי
(1.5)	0.2	סכומים שלא הוקצו והתאמות
16.6	17.8	רווח נקי

מגזר הבנקאות הפרטית

ההפסד של מגזר הבנקאות הפרטית הסתכם ב- 1.5 מיליון ש"ח לעומת רווח נקי בסך 1.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

עיקר הירידה ברווח הנקי נובעת מגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות, לאור פתיחת סניפי הבנקאות לאמידים במהלך שנת 2007.

מגזר הבנקאות המסחרית

בשנת 2007 הועברה פעילות הפקטורינג לבנק אוצר החייל. כתוצאה מכך, הפעילות במגזר צומצמה משמעותית והמגזר חדל להיות מהותי. לאור זאת, המגזר אינו מוצג יותר כמגזר בר דיווח החל מהרבעון הנוכחי, ותוצאותיו מוצגות בסכומים שלא הוקצו והתאמות.

הרווח הנקי של מגזר הבנקאות המסחרית הסתכם ב- 0.8 מיליון ש"ח לעומת 2.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 61.9%.

דוח הדירקטוריון

מגזר הבנקאות העסקית

הרווח הנקי של מגזר הבנקאות העסקית הסתכם ב- 8.2 מיליון ש"ח לעומת 9.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 9.9%. הירידה ברווח הנקי נובעת בעיקרה מירידה ברווח מפעולות מימון ומירידה בהכנסות תפעוליות ואחרות בתחום שוק ההון, אשר קוזזו בחלקם על ידי קיטון בהוצאות התפעוליות והאחרות.

המגזר הפיננסי

הרווח הנקי במגזר הפיננסי הסתכם ב- 10.9 מיליון ש"ח לעומת 5.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 113.7%. העליה ברווח הנקי נובעת בעיקרה ממגוון פעילויות בתחום החטיבה הפיננסית הכוללות עשיית שוק באג"ח ממשלתיות ופעילויות מסחר נוספות, המהוות חלק אינטגרלי מהפעילות השוטפת של הבנק. בנוסף, חל גידול ממימוש רווחים ממכירת אגרות חוב בתיק הזמין למכירה, מעליה בהכנסות מתשואה שוטפת מאג"ח זמין למכירה ומעליה בהכנסות התפעוליות והאחרות בעיקר עקב קבלת דיבידנד. עליה זו קוזזה על ידי גידול בהוצאות התפעוליות והאחרות.

הבנק נדרש לפצל בדוח הדירקטוריון לגבי כל מגזר את הפעילויות הבאות: בנקאות ופיננסים, כרטיסי אשראי, שוק ההון, משכנתאות, בניה ונדל"ן. לבנק אין פעילות מהותית בתחומי כרטיסי האשראי, משכנתאות, בניה ונדל"ן. מגזר הבנקאות המסחרית מורכב רובו ככולו מפעילות בנקאית ופיננסיים. ללקוחות מגזר זה אין פעילות מהותית בניירות ערך.

דוח הדירקטוריון

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר הבנקאות הפרטית (במיליוני ש"ח):

סכומים מדווחים

סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ 2008			
			רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
(11.1)	0.4	(11.5)	- מחיצוניים
19.6	0.2	19.4	- בינמגזרי
			הכנסות תפעוליות ואחרות:
11.2	7.0	4.2	- מחיצוניים
(0.5)	0.5	(1.0)	- בינמגזרי
19.2	8.1	11.1	סך הכנסות
(0.3)	-	(0.3)	הפרשה לחובות מסופקים
(1.5)	(0.3)	(1.2)	הפסד נקי

סכומים מדווחים

סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ 2007			
			רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
(13.2)	0.7	(13.9)	- מחיצוניים
23.9	0.2	23.7	- בינמגזרי
			הכנסות תפעוליות ואחרות:
12.2	7.8	4.4	- מחיצוניים
(0.6)	0.6	(1.2)	- בינמגזרי
22.3	9.3	13.0	סך הכנסות
1.1	-	1.1	הפרשה לחובות מסופקים
1.8	(0.2)	2.0	רווח (הפסד) נקי

דוח הדירקטוריון

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר הבנקאות העסקית (במיליוני ש"ח):

סכומים מדווחים

סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ 2008			
			רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
(10.4)	1.8	(12.2)	- מחיצוניים
18.0	-	18.0	- בינמגזרי
			הכנסות תפעוליות ואחרות:
18.1	17.0	1.1	- מחיצוניים
(0.2)	-	(0.2)	- בינמגזרי
25.5	18.8	6.7	סך הכנסות
-	-	-	הפרשה לחובות מסופקים
8.2	5.3	2.9	רווח נקי

סכומים מדווחים

סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ 2007			
			רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
(11.8)	1.7	(13.5)	- מחיצוניים
20.8	-	20.8	- בינמגזרי
			הכנסות תפעוליות ואחרות:
18.9	17.7	1.2	- מחיצוניים
(0.2)	-	(0.2)	- בינמגזרי
27.7	19.4	8.3	סך הכנסות
(0.1)	-	(0.1)	הפרשה לחובות מסופקים
9.1	5.3	3.8	רווח נקי

דוח הדירקטוריון

מדיניות ניהול הסיכונים

1. כללי

פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהמהותיים מביניהם הינם: סיכוני אשראי, סיכוני שוק, סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים. מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מכוונת להשגת היעדים העסקיים שנקבעו. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים במסגרת הקבועה בהוראות בנק ישראל ובכלל זה הוראת ניהול בנקאי תקין 339. מר יעקב גרטן, סמנכ"ל, מנהל חטיבת המטה, הינו מנהל הסיכונים הראשי של הבנק. מר שמעון וקנין, מנהל החטיבה הפיננסית, הינו מנהל סיכוני השוק והנזילות של הבנק. מר דוד כץ, מנהל מחלקת ניהול סיכונים ואשראי, הינו מנהל סיכוני האשראי של הבנק. מר משה חבר, מנהל מחלקת ארגון ושיטות, הינו מנהל הסיכונים התפעוליים של הבנק. עו"ד רחלי שאול השרוני, היועצת המשפטית של הבנק, הינה מנהלת הסיכונים המשפטיים של הבנק. השליטה, הפיקוח והבקרה על נאותות ניהול הסיכונים בבנק נעשים, בין היתר, על ידי הדירקטוריון וועדות הנהלה בתחומי הסיכונים השונים.

2. סיכוני שוק

פעילות הבנק כמתווך פיננסי במסגרת כל הפעילויות הבנקאיות בהן הוא עוסק, כרוכה בין היתר בנטילת סיכונים פיננסיים הנובעים משינויים אפשריים בשיעורי הריבית, ומחשיפת בסיס הנובעת מבסיס ההצמדה השונים של הנכסים וההתחייבויות וכן מתקופות פרעון שונות של הנכסים וההתחייבויות. מדיניות הבנק בתחום ניהול הסיכונים נועדה להשיג את היעדים העסקיים של הבנק תוך הערכת הסיכונים שיכולים לנבוע מהחשיפה לסיכונים הפיננסיים הנלקחים על ידי הבנק. מדיניות הבנק בתחום ניהול הנכסים וההתחייבויות לפי מגזרי הצמדה, לפי מידת החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ולפי תקופות פרעון, מתבצעת במסגרת ההנחיות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק. ההנחיות שנקבעו על ידי הדירקטוריון הן במונחי סכומים ותקופות. אחת לשנה לפחות דן דירקטוריון הבנק בקביעת מדיניות החשיפה לסיכונים של הבנק ואחת לרבעון מוצגים בפניו דיווחים על החשיפות השונות. ניהול הפוזיציות בפועל בתיקי המסחר השונים מנוהל ומבוקר באופן שוטף במהלך היום על ידי מנהל החטיבה הפיננסית. כמו כן, מבוצעות מדי יום בבוקר לפני תחילת המסחר, בדיקות של התיק לאימות פעולות שבוצעו ביום המסחר הקודם. מדדי הסיכונים השונים נידונים על ידי ועדת נכסים והתחייבויות של הבנק בתדירות שבועית. ועדה זו הינה בראשות מנכ"ל הבנק ובהשתתפות חברים מנהלת הבנק. בפני ועדה זו מציג מנהל החטיבה הפיננסית את כל הפוזיציות של הבנק ובכללם תיקי המסחר השונים. בנוסף, הועדה בוחנת התפתחויות במדדי הסיכון השונים של הבנק (פערי מח"מ, חשיפות בסיס, VAR, תרחישי קיצון ועוד).

דוח הדירקטוריון

להלן הגדרת בנק ישראל לסיכוני שוק:

סיכון שוק מוגדר כסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי תנאי השוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים – שיעורי ריבית, שער חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות).

א. חשיפת בסיס

החשיפה לסיכוני בסיס נמדדת בהפרש שבין הנכסים להתחייבויות (כולל השפעת מכשירים נגזרים) בכל אחד מבסיסי ההצמדה. חשיפת הבסיס מתייחסת לחשיפה לשינויים באינפלציה ולשינויים בשערי המט"ח לסוגיו.

במסגרת מדיניות החשיפה לסיכונים קבע דירקטוריון הבנק את תקרת החשיפות של הבנק בכל מגזר ומגזר. מעקב אחר מגבלות אלו נעשה על ידי הדירקטוריון בכל רבעון.

מדיניות הבנק בניהול הנכסים והתחייבויות קובעת כי:

- סך הפוזיציה במגזר השקלי הלא צמוד לא תעלה על הון הבנק.
 - הפער בין הנכסים להתחייבויות במגזר הצמוד למדד המחירים לצרכן, ללא התיק למסחר, לא יעלה על 300 מיליון ש"ח.
 - הפער בין הנכסים להתחייבויות במט"ח וצמוד מט"ח לא יעלה על 17.5 מיליון דולר.
- הבנק נוקט מדיניות שמרנית תוך הקפדה על עמידה בהנחיות שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

עודף הנכסים על ההתחייבויות הסתכם:

	31 בדצמבר	31 במרץ	
	2007	2008	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
סוג ההצמדה			
לא צמוד	178.4	203.6	
מדד המחירים לצרכן	177.6	176.3	
מטבע חוץ או בהצמדה לו	17.8	12.1	
פריטים לא כספיים	40.7	42.1	
סה"כ הון עצמי	414.5	434.1	

דוח הדירקטוריון

להלן טבלת רגישות לשינויים תיאורטיים בשער החליפין ליום 31 במרץ, 2008 (במיליוני ש"ח):

כל המטבעות	אירו	דולר	אחוז שינוי בשער החליפין
(1.0)	0.5	(1.3)	ירידה של 5%
(1.9)	1.0	(2.7)	ירידה של 10%
0.9	(0.4)	1.3	עליה של 5%
1.9	(0.8)	2.5	עליה של 10%

הערות:

1. תרחיש עליה/ירידה פירושו בהתאמה התחזקות/היחלשות המטבע הנדון כנגד שקל.
2. לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות שלא פורטו בנפרד יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.
3. הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין לאחר השפעת המס.

ב. חשיפה לשינויים בריבית

סיכון החשיפה לשינויים בריבית נובע מההשפעה העתידית של שינוי בריבית על הנכסים וההתחייבויות (כולל השפעת עסקאות IRS - Interest Rate Swap). שינויים אלה עלולים לגרום לשחיקת ההון של הבנק. על מנת להקטין חשיפה הנובעת משינויים אפשריים בשיעורי הריבית נוהג הבנק במדיניות של התאמה, במידת האפשר, בין זמני הפרעון או מועדי שינוי הריבית של הנכסים לאלו של ההתחייבויות בכל אחד ממגזרי ההצמדה תוך לקיחת פוזיציות מוגבלות. עיקר הפעילות במגזר השקלי הלא צמוד הינו לתקופה קצרה או בריבית ניידת, כך שאין אי התאמה מהותית בזמני תאום הריבית.

להלן השפעת גידול/קיטון בשיעור הריבית על השווי ההוגן של הבנק, נכון ליום 31 במרץ, 2008 (באחוזים מהשווי ההוגן):

ירידה של 1%	עליה של 1%	
4.26	(4.05)	עקום שקלי
2.33	(1.97)	עקום צמוד
0.53	(0.52)	ריבית דולר
0.04	(0.03)	ריבית אירו
0.62	(0.60)	ריבית מט"ח כל המטבעות

דוח הדירקטוריון

ג. חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

בהתאם לדרישות בנק ישראל, במסגרת נוהל בנקאי תקין המנחה את הבנקים בכל הקשור למערכות הפיקוח והבקרה הנדרשות מהם בניהול הסיכונים שלהם, לרבות הקצאת ההון בגין חשיפות לסיכונים פיננסיים, הקים הבנק מערכת החולשת על תזרימי המזומנים של הבנק, הנגזרים ממגוון פעולותיו הפיננסיות. על בסיס נתונים אלו מבצע הבנק כימות שוטף של סיכוני השוק על פי מתודולוגית ה-VAR (הערך הנתון לסיכון).

VAR מחשב את תוחלת ההפסד המקסימלית של שחיקת השווי ההוגן של הבנק במהלך אופק השקעה נתון (10 ימי עסקים), בהינתן רמת מובהקות מסויימת (99%) ובהתקיים תנאי שוק נורמליים. מערכת זו בוחנת, כיצד שינויים במחירי השוק עלולים להשפיע לרעה על השווי ההוגן של הבנק בגין הפוזיציות והחשיפות הפיננסיים שלו, כאשר ההפסד בא לידי ביטוי בשינוי השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים.

הבנק הטמיע מערכת לניהול סיכונים המחשבת ערכי VAR בהתאם למתודולוגיות המקובלות ומדדי סיכון נוספים רלוונטיים, כגון: חשיפות בסיס, חשיפות ריבית, מבחני מאמץ שונים ועוד. נתוני ה-VAR מחושבים כיום בבנק, מספר פעמים בשבוע, על מכלול הנכסים וההתחייבויות הפיננסיות של הבנק, הכולל את התיק הזמין למכירה ואת התיק למסחר.

להלן ערכי ה-VAR:

מגזר	מגבלה	*31.3.08	*31.12.07
VAR, מיליוני ש"ח	15.0	12.1	11.5
% משווי הוגן		2.78%	2.78%

* מדגם של 400 יום

מסגרות הפעולה בתחום ניהול ובקרת הסיכונים נגזרות מהמבנה הארגוני של הבנק, מרכזי הסיכון שהוגדרו על ידו, מערכות המידע, כלי הבקרה המופעלים בנושא זה וכן "טעמי הסיכון" של הבנק, כפי שהם באים לידי ביטוי במסמך החשיפות ובמדיניות ניהול הסיכונים של הבנק.

דוח הדירקטוריון

ד. מצב הנזילות וגיוס המקורות

סיכון הנזילות הינו הסיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל התחייבויות בלתי צפויות או משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור ומביקוש בלתי צפוי לאשראי. סיכון הנזילות נובע מפערים במועדי הפרעונות של הנכסים וההתחייבויות של הבנק. הדירקטוריון קבע מגבלות למועדי הפרעון של הנכסים וההתחייבויות כדי לצמצם סיכון זה. הבנק נהנה מעודפי מקורות הן במגזר השקלי והן במטבע חוץ. עודפים אלה מאפשרים לבנק להיות פעיל בשוק הכספים הבינבנקאי בשקלים ובמטבע חוץ. עודפי הנזילות בשקלים הושקעו בדרך כלל בפקדונות בבנק ישראל ובאגרות חוב שקליות: מק"מ, גילון ושחר. עודפי הנזילות במט"ח הושקעו בדרך כלל בפקדונות בבנקים בחו"ל ובאגרות חוב מסוגים שונים בחו"ל. במגזר השקלי הלא צמוד, התבסס גיוס המקורות על פקדונות הציבור. במגזר מטבע החוץ המקורות העיקריים הינם פקדונות תושבי חוץ. בבנק מופעלת מערכת כוללת לניהול הנזילות על פי מודל שפותח בבנק. המדיניות הכוללת לניהול הנזילות אושרה על ידי הדירקטוריון. תוצאות המודל נבחנות באופן שוטף על ידי מחלקת ניהול סיכונים ואשראי בבנק.

ה. מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק פועל במכשירים פיננסיים נגזרים מול לקוחות, בנקים, מסלקת המעו"ף ובורסות בחו"ל. במסגרת זאת נכללות עסקאות פורוורד, אופציות ש"ח מט"ח ובין מטבעות שונים, עסקאות עתידיות כנגד ניירות ערך, עסקאות החלפה (swap) של מטבעות ושל ריביות וכן עסקאות בנגזרות הנסחרות בבורסה בתל-אביב, ובבורסות בחו"ל. פעילות הבנק בתחום פקדונות פיננסיים מובנים (Structured Deposits) מכוסה בדרך כלל מול מוצרים זהים מהבנק הבינלאומי. במסגרת פעילות הבנק במכשירים אלו מבוצעות עסקאות עם לקוחות. במקרים אלו נלקח בחשבון סיכון האשראי בהתאם לסוג העסקה, לטווח ולנכס הבסיס ממנו נגזרת העסקה.

ו. עשיית שוק

הבנק פועל בשוק עסקאות המט"ח בתור "עושה שוק" ("Market maker"), בכפוף לתנאים הנקבעים על ידי הדירקטוריון מעת לעת. הבנק פועל כ"עושה שוק" באג"ח מדינה מסוג שחר.

דוח הדירקטוריון

3. סיכוני אשראי

בבנק מופעלת מערכת בקרה וניהול של סיכוני האשראי, הן ברמת הלקוח הבודד והן ברמת הניהול הכולל, ובכלל זה בקרה שוטפת על חשיפות של לקוחות הפועלים בשוק ההון. בנוסף, מתקיימת בבנק בדיקת טיב ואיכות הלווים העיקריים, בהתאם לנוהל בנקאי תקין.

קיימים מספר פורומים לניהול ובקרת סיכוני האשראי של הבנק; ועדת אשראי סניפית, חטיבתית, כללית וועדת אשראי של הדירקטוריון. וועדות האשראי דנות ומאשרות את בקשות האשראי השונות בהתאם למדרג הסמכויות.

להלן יתרות סיכון אשראי כולל בגין לווים בעייתיים לפי הסיווגים שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים:

סכומים מדווחים

31.12.07	31.3.07	31.3.08	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
23.4	28.1	22.4	חובות בעייתיים ¹ :
10.2	9.6	9.5	שאינם נושאים הכנסה
0.3	23.0	0.1	שאורגנו מחדש
5.0	31.2	5.2	בפיגור זמני
			בהשגחה מיוחדת
4.9	3.6	4.7	מזה: חובות בגינם קיימת הפרשה ספציפית
38.9	91.9	37.2	סה"כ אשראי מאזני ללווים בעייתיים
9.6	0.3	6.2	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים בעייתיים ²
2.9	3.1	1.8	אג"ח של לווים בעייתיים
-	-	-	נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים של לווים בעייתיים
51.4	95.3	45.2	סיכון אשראי כולל בגין לווים בעייתיים

1 לא כולל חובות בעייתיים המכוסים על ידי בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

2 כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

דוח הדירקטוריון

4. סיכונים תפעוליים

א. מיפוי וניהול סיכונים תפעוליים

על מנת למזער את הסיכונים התפעוליים הכרוכים בפעילויות הבנק השונות, מקיים הבנק אמצעי בקרה שונים המבוססים על מערכות מחשב בהן מוטמעים תהליכי בקרה ממוכנים ועל סדרי עבודה המעוגנים בנהלים. הבנק מקיים תהליך של טיפול ליישום המסקנות שהעלו הסקרים למיפוי הסיכונים התפעוליים – מעילות והונאות, על פי סדרי עדיפויות שנקבעו ובמקביל מתקיימים סקרים חדשים בתחומים עליהם החליטה הנהלת הבנק. בנוסף, קיימת בבנק ועדה לניטור וניהול סיכונים (ועדה מרכזית) בראשות המנהל הכללי, אשר מטרתה הינן לנטר סיכונים ולעקוב אחר ניהולם. בבנק מופעלות שלוש יחידות בקרה (Middle Office) - מעקב אחר סיכונים תפעוליים בחדר עסקאות במט"ח, פעילות ניירות ערך זרים ובפעילות הנוסטרו.

ב. סיכוני מעילות והונאות

בהתאם להוראת המפקח על הבנקים הוקמה בבנק ועדה בראשות המנכ"ל בהשתתפות חברי הנהלת הבנק, מנהלי יחידות בכירים והמבקר הפנימי. הצוות דן בחשיפות לסיכוני מעילות והונאות כפי שעולים, בין היתר, בסקרי הסיכונים השונים ועל ידי הביקורת הפנימית, ובדרכים למזעורם, תוך כינון בקורות מונעות ומפצות.

ג. קצין ציות ואיסור הלבנת טרור

בבנק פועל קצין ציות, בהתאם לנדרש בהוראה 308 להוראות ניהול בנקאי תקין. קצין הציות פועל לאיתורם של פערים והפרות בתחום ההוראות הצרכניות – בין היתר בהתבסס על תהליך מובנה (סקר התשתיות). קצין הציות משמש גם כאחראי על איסור הלבנת הון. במהלך הרבעון, נמשכו בבנק התהליכים ליישום הוראות החקיקה בנושא איסור הלבנת הון ובכלל זה: הדרכת עובדים, שיפור נהלי העבודה, מהלכים לתחזוקת מנגנונים מיכניים ויישום הוראות התיקון לצו איסור הלבנת הון. במסגרת המעבר למערכות המיכניות של הבנק הבינלאומי יוסבו גם המערכות המשרתות את מערך איסור הלבנת הון (בקורות, נהלים, דיווחים והתראות).

ד. פורום סיכונים תפעוליים משפטיים

הבנק הקים פורום נוסף בראשות מנהל הסיכונים הראשי, שהינו פורום ייעודי לטיפול בסיכונים תפעוליים ומשפטיים בעקבות היערכות הבנק ל- SOX 404 ולבאזל II. הפורום מתפקד במקביל לוועדת ניטור הסיכונים הכללית וירכז את פעילותו בחשיפות לסיכונים תפעוליים ומשפטיים.

דוח הדירקטוריון

ה. המשכיות עסקית (BCP – Business Continuity Planning)

בהתאם להוראות בנק ישראל בנושא, נערך הבנק להמשכיות עסקית במצבי חירום שונים.

ו. פוליסת ביטוח בנקאית

פוליסת הביטוח הבנקאית אותה רוכש הבנק, נותנת כיסוי ביטוחי לחלק מהסיכונים התפעוליים, ובכלל זה: נזקים שנגרמו לצד ג' עקב רשלנות של הבנק, נזקים שנגרמו לבנק מפשעי מחשב ומעילות עובדים.

5. סיכונים משפטיים

א. סיכון משפטי מוגדר בבנק כסיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין או הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהיעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול ספקים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית.

ב. הבנק פועל לאיתור, מיפוי ומזעור, ככל האפשר, של החשיפה לסיכונים משפטיים. בין השאר פועל הבנק לאיתור מראש של הסיכונים המשפטיים הכרוכים בתהליכים השונים, בעת יצירת התהליך, לשם מניעתם מראש, ו/או מזעורם, וכן נוקט באמצעי איתור ומיפוי שוטפים ובאמצעות תהליכי הפקת לקחים.

דוח הדירקטוריון

דיון בגורמי סיכון

מצורפת טבלה המרכזת את גורמי הסיכון המשפיעים על הבנק ומידת השפעתם (גדולה, בינונית, קטנה):

גורם הסיכון	השפעת הסיכון
1. השפעה כוללת של סיכוני אשראי	קטנה
1.1 סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	קטנה
1.2 סיכון בגין ריכוזיות ענפית	בינונית
1.3 סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	קטנה
2. השפעה כוללת של סיכוני שוק	קטנה
2.1 סיכון ריבית	קטנה
2.2 סיכון אינפלציה	קטנה
2.3 סיכון שער חליפין	קטנה
2.4 סיכון מחירי מניות	קטנה
3. סיכון נזילות	קטנה
4. סיכון תפעולי	בינונית
5. סיכון משפטי	קטנה
6. סיכון מוניטין	קטנה
סיכונים נוספים הרלבנטיים לתאגיד הבנקאי	
7. סיכון חקיקה ורגולציה	קטנה
8. סיכון מקרוכלכלי	בינונית
9. הסבת מערכת המחשב של הבנק	גבוהה*

במהלך התקופה המדווחת לא חלו שינויים בגורמי הסיכון של הבנק בהשוואה למפורט בדוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007.

* ראה מידע נוסף בנושא מיחשוב בפסקת ההתפתחויות הנוספות בהמשך.

דוח הדירקטוריון

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים מתייחסת לסוגיות שהינן בעלות חשיבות לתיאור מצבו הפיננסי של הבנק. סוגיות שהינן קשות, סובייקטיביות ומחייבות הערכות מורכבות, כתוצאה מהצורך לערוך אומדנים של השפעת עניינים שעל פי טבעם הם אינם ודאיים.

בכל אחד מהנושאים הקריטיים הללו, נעזרה ההנהלה במידע המקצועי הטוב ביותר, לדעתה, על מנת לערוך את האומדנים הדרושים בהערכת הנכסים וההתחייבויות של הבנק, והבנק מאמין כי האומדנים בהם נקט הינם נאותים.

נושאים קריטיים כאמור, אשר לגביהם הבנת המדיניות החשבונאית הינה הכרחית להבנת התוצאות המדווחות של הבנק, הינם: הפרשה לחובות מסופקים, הערכת שווי השקעה בניירות ערך, אומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים, ירידת ערך נכסים והתחייבויות בגין תביעות משפטיות.

במהלך התקופה המדווחת לא חלו שינויים במדיניות החשבונאית של הבנק בנושאים קריטיים בהשוואה למפורט בדוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007. כאמור בדוחות ליום 31 בדצמבר 2007, השפעת האומדנים על הסעיפים האמורים אינה מהותית.

עדכוני חקיקה

הרפורמה בתחום העמלות הבנקאיות

ביום 5.7.07 פורסם חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 12), התשס"ז-2007, אשר עיקרו מתן סמכות פיקוח לבנק ישראל על מחירי השירותים הבנקאיים הניתנים לכלל הלקוחות. וכן סמכות לקבוע לגבי לקוחות מסוימים (יחידים וכן תאגידים שהינם עסק קטן כהגדרתו בכללים שקבע הנגיד), תעריפון מחייב הכולל את רשימת השירותים, אשר רק בגינם יהיה רשאי הבנק לגבות עמלות וכן את אופן חישובן והצגתן. מכח החוק פורסמו ביום 8.1.08 כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח-2008 ובהם נכלל תעריפון העמלות החדש, שיחול על לקוחות יחידים ועסקים קטנים כהגדרתם בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981.

בנוסף, נקבע בתיקון לחוק כי הדיווח המרוכז על עמלות שנגבו מלקוח יורחב כך שיחול על כלל העמלות, אך ישלח מדי חצי שנה ביחס לאותה תקופה, החל מיום 1.1.08.

עם פרסום הכללים לבנקים ניתנה שהות של שלושה חודשים לצורך היערכות ליישום התעריפון, (אשר ניתנת להארכה לתקופה של עד שלושה חודשים נוספים). החלת החוק נדחתה ליום 1.7.08.

הבנק החל בהיערכות ליישום התיקון לחוק, לרבות באמצעות הקמת צוותי עבודה, מיפוי סוגי לקוחות וכדומה. יישום התיקונים יבוצע בשיתוף עם חברת האם.

לאחר ביצוע הערכות ראשוניות לגבי אובדן ההכנסה הצפוי, עולה שסכום אובדן ההכנסה לבנק אינו צפוי להיות מהותי.

דוח הדירקטוריון

חוק ניירות ערך (תיקון מס' 35), התשס"ז - 2007

התיקון פורסם ברשומות ביום 18.3.08. נקבעו הגדרות ביחס ל"שוק מוסדר": מערכת מסחר בניירות ערך, אופציות או חוזים עתידיים, על פי הכללים שנקבעו על ידי מי שרשאי לקובעם במדינה בה הוא מתנהל. הוחלו על נושא משרה בכירה חובות, אשר הוטלו עד כה על בעלי עניין לרבות אחריות לתשקיף, פרט מטעה בתשקיף ונזק בשל מידע צופה פני עתיד.

ניתנה סמכות לקבוע בתקנון הבורסה, הוראה לפיה חברה תהיה חייבת לרשום את כל הון המניות המוצא שלה למסחר על ידי חברה לרישומים, אולם לגבי חברות שניירות הערך שלהן נרשמו למסחר לפני התיקון – בעלי מניות הרשום במרשם בעלי המניות לא יחויב להעביר את המניות הרשומות על שמו לחברה לרישומים. הוסדר נושא עסקאות מכר חוזר בניירות ערך (ריפון) במסגרת סעיף יציבות מסלקות, כך שיראו את המעביר כמי שמכר את ניירות הערך ואת הנעבר כמי שרכשם בבורסה.

חוק איסור השקעה של גופים מוסדיים בתאגידים המקיימים קשר עסקי עם איראן, התשס"ו – 2007

בתאריך 8.4.08 פורסם חוק איסור השקעה של גופים מוסדיים בתאגידים המקיימים קשר עסקי עם איראן, התשס"ו – 2007.

מטרת החוק הינה לפעול להצרת צעדיה של איראן מבחינה כלכלית. שר האוצר ימנה ועדה שתאסוף נתונים על תאגידים המקיימים "קשר עסקי מהותי" עם איראן. על הגופים המוסדיים, וביניהם הבנקים, ייאסר להשקיע בתאגידים שיופיעו ברשימה. השקעה: "לרבות בדרך של רכישה או קבלה של ניירות ערך או של זכויות אחרות בתאגיד או בדרך של מתן הלוואות לתאגיד". כלומר, האיסור יחול הן על רכישת אמצעי שליטה בתאגידים שברשימה והן על מתן אשראים. סעיף נוסף קובע כי אם תאגיד ייכלל ברשימה לאחר שכבר התבצעה השקעה כאמור, תהיה חובה למכור את ההחזקות תוך תקופה שתקבע בחוק ואי עמידה בכך תהווה עבירה פלילית.

חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20)

ביום 26 בפברואר 2008 עבר בכנסת חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20) (הגבלת תקופת התחולה), התשס"ח – 2008 (להלן – "התיקון"). בהתאם לתיקון, תחולתו של חוק התיאומים תסתיים בשנת המס 2007, ומשנת המס 2008 לא יחולו עוד הוראות החוק, למעט הוראות המעבר שמטרתן למנוע עיוותים בחישובי המס.

בהתאם לתיקון, בשנת המס 2008 ואילך לא מחושבת עוד התאמה של ההכנסות לצרכי מס לבסיס מדידה ריאלי. כמו כן, הופסקה ההצמדה למדד של סכומי הפחת על נכסים קבועים ושל סכומי הפסדים מועברים לצרכי מס, באופן שסכומים אלה יתואמו עד למדד של סוף שנת המס 2007, והצמדתם למדד תיפסק ממועד זה ואילך. כמו כן, במסגרת התיקון האמור תוקנו הגדרות "רווח" ו-"שכר" בחוק מע"מ. על פי ההגדרות החדשות מס רווח יחושב לאחר ניכוי מס שכר והגדרת שכר לצורך חישוב מס שכר תכלול גם את תשלום חלק המעביד בגין דמי ביטוח לאומי. השפעת התיקון על תוצאות הבנק במאוחד הינה אי רישום קיטון בהוצאות המס בסך של כ – 0.5 מיליוני ש"ח, ברבעון הראשון לשנת 2008.

דוח הדירקטוריון

תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני) (תיקון), התשס"ח - 2008

התקנות פורסמו ביום 6.3.08. נקבע כי גמול לדחצ"ים שמכהנים במשקיע מוסדי (לעניין זה נקבע בתקנות שמשקיע מוסדי הוא חברה מנהלת קופות גמל וחברת נהול קרנות) יעשה לפי ההון העצמי של המשקיע המוסדי ביחד עם היקף הנכסים המנוהלים של המשקיע המוסדי, דבר אשר יעלה את כל המשקיעים המוסדיים למדרגות שכר גבוהות מאלו שהיו בהן קודם. כאמור בטיטוט החוזר, בכוננת האוצר להחיל את התקנות על חברות מנהלות, אך בשלב זה הן עדיין לא חלות.

הצעות חוק

הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 (תיקון מס' 13), התשס"ח - 2007

נוסח מעודכן של הצעת החוק פורסם באתר רשות ניירות ערך ביום 5.11.07 (להלן: אתר הרשות) לקראת הפצת תזכיר הצעת חוק.

עיקר התיקונים הם: הצעה לציבור של קרנות נאמנות זרות; הוראות לעניין אי תלות הנאמן; מתן סמכות לרשות ני"ע לשלול וכן לא להעניק לחברה אישור לשמש כנאמן מטעמים הקשורים במהימנותה; התרת גביית דמי ניהול דיפרנציאליים בקרן; שינוי מתכונת פירוק קרן; הרחבת כלי האכיפה האזרחית על ידי רשות ניירות ערך על פעילות קרנות נאמנות (למשל: הוספת אפשרות להטיל קנס אזרחי לגבי עבירות מסוימות שכיום הסנקציה בגין הינה פלילית בלבד).

ביום 9.4.08 פורסם באתר הרשות תזכיר בנושא תיקון מס' 13 הכולל דברי הסבר בעניין הגברת מנגנוני הביקורת. בין היתר, דירקטוריון מנהל הקרן יהיה מחויב לאשר את מערך הבקרה הפנימית בחברה. הוראות התיקון יכללו מגוון של שיטות ואמצעי בקרה ופיקוח. דירקטוריון מנהל הקרן יהיה מחויב לאשר תוכנית אכיפה פנימית במנהל הקרן, לרבות בדרך של הטמעת נהלי עבודה ברורים ומקיפים והדרכה שוטפת של מנהלים ועובדים בתחומים הרלבנטיים לתפקידם, וכן אופן הטיפול בהפרת ההוראות, כאמור.

הצעת חוק לתיקון פקודת השטרות (שיקים משורטטים לא סחירים), התשס"ח - 2008

ביום 6.2.08 אושרה הצעת החוק בקריאה טרומית במליאת הכנסת והועברה להכנה לקריאה ראשונה לוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

מוצע כי הבנק ינפיק ללקוחותיו שיקים משורטטים בלבד עם המילים "לא סחיר", אלא אם הלקוח יבקש אחרת. מטרת ההצעה הינה הגבלת סחירותו של שיק כדי למנוע האפשרות כי יועבר לאדם שלישי ויפרע גם אם תמורתו לא שולמה. כיום, הבנקים מנפיקים לחברות וארגונים ציבוריים שיקים שסחירותם מוגבלת מראש, זאת להבדיל משיקים של משקי בית ואנשים פרטיים. הצעת החוק באה להגן על הצרכן ולחייב את הבנקים להנפיק למשקי הבית הקטנים פנקסי שיקים לא סחירים בלבד וזאת כברירת מחדל.

דוח הדירקטוריון

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון – עמלת פרעון מוקדם בעת מימוש נכס), התשס"ח - 2008

ביום 6.2.08 אושרה הצעת החוק בקריאה טרומית והועברה לקריאה ראשונה בוועדת הכלכלה של הכנסת. מוצע לבטל את עמלת הפירעון המוקדם בעת מכירת נכס של לווה, כדי שלא לפגוע פגיעה נוספת באלו שאינם מסוגלים לעמוד בתשלומי המשכנתא שלקחו. נטען כי בעצם מימוש הנכס, משיב הבנק את כספי ההלוואה ואין מקום להרע עם החייבים.

הצעת חוק מסחר אלקטרוני, התשס"ח – 2008

ההצעה עברה במליאת הכנסת ביום 21.1.08, בקריאה ראשונה ותועבר לדין בוועדה משותפת לוועדות הכלכלה ובמדע והטכנולוגיה, בראשות ועדת הכלכלה. מטרת הצעת החוק ודברי ההסבר להצעת החוק, הינה להסדיר היבטים שונים של שימוש במסמכים אלקטרוניים במהלך פעילות מסחרית, ובכלל זה קיום דרישת כתב וביצוע פעולה משפטית באמצעות מסמך אלקטרוני.

הצעת חוק שיקים ללא כיסוי (תיקון מס' 7) (סמכויות מיוחדות בשעת חירום), התשס"ח-2008

ההצעה פורסמה ביום 18.3.08. מוצע לסייג הכלל הקבוע בחוק, לפיו אם סורבו יותר מעשרה שיקים בחשבון הבנק של לקוח במהלך שנה, החשבון הופך לחשבון מוגבל ובעליו הופך ללקוח מוגבל, וזאת ביחס לעתות חירום ובמלחמה כאשר אזרחים מגויסים לשירות מילואים ותפקוד העורף מוגבל.

שונות

מינוי הועדה לפיתוח והגברת התחרות בישראל

ב-22 בנובמבר 2007 הודיעו שר האוצר ונגיד בנק ישראל על מינוי הועדה לפיתוח והגברת התחרות בשוק ההון בישראל. על הועדה הוטל לבחון ולהמליץ על הצעדים הנדרשים בכדי לפתח את שוק ההון ולהגביר את האטרקטיביות שלו למשיכת הון זר, וזאת לצורך מיצובו כשחקן גלובאלי משמעותי ולהגברת התחרות והיעילות בו. הועדה תגיש המלצותיה עד ל-31 באוגוסט 2008.

דוח הדיסקטוריון

באזל II

רקע

ועדת באזל פועלת במסגרת Bank for International Settlements (BIS) ומפרסמת החל משנת 1988 הוראות בדבר הצורך בהקצאת הון מינימלי בבנקים. מטרת הועדה היא ליצור סטנדרטים בנקאיים אחידים, על מנת לשפר את רמת היציבות של מערכת הבנקאות העולמית. הנחיות הועדה מאמצות על ידי רגולטורים במדינות רבות, ובכלל זה הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל. הועדה להתכנסות בינלאומית למדידת הון ולתקני הון (להלן - באזל II) פרסמה ביוני 2006 את המלצותיה שאמורות להיות מיושמות, בהתאם להנחיות של הבנקים המרכזיים בכל מדינה. ההנחיות מתייחסות לסיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, וכוללות 3 נדבכים בהתייחס לכל אחד מסוגי הסיכונים: נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות, עפ"י הגישות השונות. נדבך שני - תהליך הסקירה הפיקוחית וקיום תהליכים פנימיים בבנק ליישום ממשל תאגידי, בקרה וביקורת, להקמת מסגרת לניהול ולהערכת סיכונים וכן להערכת נאותות ביחס לפרופיל הסיכונים של הבנק וסביבת הבקרה שלו. נדבך שלישי - משמעת שוק - דרישות הגילוי והדיווח לציבור.

השינוי העיקרי אליו נדרשים הבנקים עפ"י עקרונות באזל II, לעומת ההנחיות שהיו נהוגות בעבר ("באזל I") הוא באופן חישוב ההון המינימלי הנדרש. עד כה, חושב ההון המינימלי בנושא סיכוני אשראי באמצעות נוסחאות קשיחות שהוכתבו ע"י הרגולטור והתבססו על מאפיינים כלליים בלבד של תיק האשראי (חלוקה למדינות, בנקים, אשראי לציבור ואשראי לדיר). הנחיות באזל II המתייחסות לגישות מתקדמות (ראה פירוט בהמשך) דורשות מהבנקים לאמוד בצורה מפורטת את סיכון האשראי אליו הם חשופים, באמצעות מודלים של דירוג סיכון, ולהקצות הון בהתאם. שינוי עיקרי נוסף בהנחיות באזל II מתבטא בהחלת דרישה מהבנקים להקצות הון גם בגין הסיכונים התפעוליים בפניהם הם ניצבים.

הערכות הבנק

הבנק נשען בתחומים רבים על המערכות התפעוליות ויחידות מטה מתמחות של חברת האם, הבנק הבינלאומי, ולכן יישום ההוראות בבנק יעשה בד בבד עם יישומן בחברת האם, תוך ביצוע התאמות קלות במידה ויידרש. בהתאם לכך, תפורט להלן הערכות הבנק הבינלאומי ליישום הוראות באזל II, כחלק מהערכות של הבנק הבינלאומי.

ביום 16 באפריל 2007 פרסם בנק ישראל טיוטה להוראות באזל II בדבר חישוב דרישות הון מזעריות המתייחסת לגישות הסטנדרטיות לסיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים (נדבך 1), והבהיר כי בשונה מהעבר גישתו הנוכחית היא להחיל תחילה את ההוראות על הבנקים בישראל על פי הגישה הסטנדרטית בסוף שנת 2009 וכן הוא מעודד את הבנקים ליישם לאחר מכן את הגישות המתקדמות.

דוח הדירקטוריון

בכוונת חברת האם היה להיערך ליישום ישיר של גישות מתקדמות יותר לדירוג הלווים (דירוג פנימי) וחישובי דרישות ההון. חישובי דרישות ההון בגין סיכוני אשראי לפי הגישה הסטנדרטית מבוססים על נתוני דירוג של לקוחות הבנק על ידי לשכות דירוג חיצוניות. במקרים של העדר נתוני דירוג חיצוניים, דבר המאפיין נכון לנקודת זמן זו את מרבית הלווים בישראל, מאפשרת ההוראה שימוש בנתוני ברירת מחדל למשקל הסיכון המיוחס לסוגי האשראי המוענקים ללווים אלה.

עם שינוי גישת בנק ישראל כאמור, נערך הבנק, לקראת יישום ההוראה בגישה הסטנדרטית עד סוף 2009, תוך דגש על תחום סיכוני אשראי: תכנון לוחות זמנים של הפרוייקט, בחירת מערכת תוכנה לניהול סיכוני אשראי וחישוב הון רגולטורי, הקצאת משאבים וכוח אדם, לרבות הגדרת דרישות הנגזרות מהוראות באזל II, ממערכות מיכוניות קיימות וחדשות.

על מנת לאפשר עמידה ביעדי הזמן שהוגדרו לפרוייקט, הקים הבנק וועדות וצוותי עבודה לדין וקידום נושאים מקצועיים ספציפיים.

מידי רבעון נמסר דיווח לדירקטוריון על מצב התקדמות הפרוייקט, כנדרש בהוראות בנק ישראל.

לצורך יישום אפשרי בעתיד של גישות מתקדמות, אגר הבנק נתוני דוחות כספיים היסטוריים של חברות שנקלעו לקשיים ושל חברות "טובות", כמו כן, בוחן הבנק, במסגרת הערכותה של החברה האם, פתרונות שונים, לרבות במסגרת קיום קשר עם יועצים וספקים בתחום, לצורך פיתוח מודלים אנליטיים לדירוג סיכון הלקוחות עבור גישות הדירוג הפנימי.

להלן פירוט התקדמות בביצוע הפרוייקט בבנק, במסגרת הערכות החברה האם, ברבעון הראשון של שנת 2008 ובתחילת הרבעון השני של שנת 2008 :

- נבחרה מערכת תוכנה לניהול סיכוני אשראי וחישוב הון רגולטורי. החל תכנון יישום המערכת.
- נבחרו יועצים חיצוניים לביצוע סקרי ניתוח פערים שטרם בוצעו, כנדרש על ידי בנק ישראל, בנושאים הבאים: הנדבך הראשון – סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים והנדבך השני, כולל 14 הנחיות ספציפיות, שפורסמו בעבר על ידי ועדת באזל, בנושא ניהול סיכונים בנקאיים ונושאים קשורים. ביצוע הסקרים כבר החל. לאחר קבלת תוצאות הסקרים, יוחלט על המשך הטיפול בנושא, כולל אפשרות שכירת שירותי ליווי וייעוץ שוטפים לסגירת הפערים.
- הוגש לבנק ישראל סקר השפעה כמותית (QIS5), בהתאם להנחיות שנקבעו על ידי בנק ישראל.

דוח הדירקטוריון

הנחיות בנק ישראל

ביום 27 במאי 2007 הודיע המפקח על הבנקים על כוונתו לפעול להשגת היעד ליישום הנחיות באזל II על הבנקים בשנת 2009, תוך שדרוג מערך ניהול הסיכונים, הבקורות והמימשל התאגידי בבנקים, והתאמת אופן הפיקוח על הבנקים למתכונת פיקוח מוכוון סיכון. לשם כך, הקים הפיקוח על הבנקים שישה צוותי עבודה לגיבוש הדרישות מהבנקים בתחומים השונים, בנוסף לצוות אשר הוקם קודם לכן, המטפל במשמעת השוק ודיווח (נדבך שלישי), והחל לקיים דיונים שוטפים עם הבנקים בנושאים השונים לפי שבעת הצוותים שהקים, במקביל לפרסום טיוטות להתייעצות בנושאים אלו. במסגרת פרסומים אלו, פורסמו טיוטות להתייעצות בנושאים: הגישה הסטנדרטית לנדבך הראשון, גישת הדירוגים הפנימיים לנדבך הראשון, ניהול סיכונים תפעוליים לנדבך השני, הנדבך השני – עקרונות ליישום תהליך הסקירה הפיקוחי, הביקורת הפנימית בתאגידים בנקאיים, הוראת שעה בדבר יישום בדוחות של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לשנת 2007 של דרישות גילוי מסוימות הנדרשות לפי הנדבך השלישי של באזל II וטיוטה שנייה להתייעצות בנושא הנדבך הראשון – תחולה והגישה הסטנדרטית.

בנוסף לנ"ל הוקמו מספר צוותים מצומצמים בין בנק ישראל למספר מצומצם של בנקים לליבון סוגיות בתחומים השונים. נציגי הבנק הבינלאומי משתתפים בצוות הדין בנושא הסיכונים התפעוליים. הופצו מסמכים המסכמים את פעילות הצוותים בנושא.

ביום 30 ביוני 2007 פרסם בנק ישראל טיוטת תרגום מלא של הוראת באזל II, אשר מכילה, בין השאר, את נדבך 2 של ההוראה (בדבר בקרה ופיקוח) ונדבך 3 (משמעת השוק ודיווח), ומכילה גם את החלקים המתייחסים לגישות הדירוגים הפנימיים (IRB).

ביום 9 באוגוסט 2007 הפיץ המפקח על הבנקים שני מכתבים למנהלים הכלליים של הבנקים, לפיהם הוא מצפה מהתאגידים הבנקאיים, שיפעלו באופן שיבטיח את עמידתם בדרישות הגישות הסטנדרטיות של הנדבכים הראשון והשני של המלצות באזל II במהלך שנת 2009.

במקביל הוא מעודד את הבנקים להיערך באופן שיאפשר להם לאמץ בשלב הבא, במועד המתאים בעתיד, את הגישות המבוססות על דירוג פנימי בסיכונים אשראי (IRB). גישות אלו מהוות את ה-Best practice העולמי בתחום זה והחתימה ההדרגתית ליישומן חשובה לחיזוק איכות ניהול סיכונים האשראי בארץ.

כמו כן, הוא מצפה לפעול ליישום המלצות באזל II בכפוף לתכנית עבודה רב שנתית כוללת, אשר תתייחס אל מכלול ההיבטים המושפעים מיישום ההמלצות, ואשר תתבסס על תוצאות סקר ניתוח פערים סדור ופרטני, המתייחס לנדבך הראשון והשני, לרבות בגין הנחיות קשורות שונות שפורסמו בפרסומים קודמים של ועדת באזל.

הבנק ביצע בעבר סקר פערים בנושא סיכונים אשראי ונערך לביצוע סקרי פערים בנושא הסיכונים התפעוליים וסיכונים השוק לנדבך זה. כן החל הבנק לבצע סקרי פערים בנושאים השונים הקשורים בנדבך השני. לאחר קבלת תוצאות הסקרים יוחלט על המשך הטיפול בנושא, כולל אפשרות שכירת שירותי ליווי וייעוץ שוטפים.

דוח הדירקטוריון

במכתב למנכ"ל הבנק מיום 30 באוגוסט 2007 קבע המפקח על הבנקים כי על הבנק להיערך לביצוע חישובי ריצה במקביל לפי הגישה הסטנדרטית על בסיס רבעוני החל מיום 31 בדצמבר 2008 ולהעברת הדיווח לפיקוח על הבנקים. הבנק, במסגרת הערכותה של חברת האם, נערך ליישום ההנחיה, כאמור.

בנושא סיכונים תפעוליים - תאגיד בנקאי יקצה הון בגין סיכונים תפעוליים לפי הגישה הסטנדרטית. עם זאת, לתאגידים בנקאיים שהונם העצמי נמוך מסף מסוים (4 מיליארד ש"ח) או שאינם פעילים ברמה הבינלאומית, יותר לעשות שימוש בגישת האינדיקטור הבסיסי, שהיא פשוטה ליישום, אולם עלולה להיות יקרה יותר מבחינת דרישת ההון. תאגיד בנקאי שלא עומד בתנאים אלה יורשה ליישם את גישת האינדיקטור הבסיסי לתקופה של עד 3 שנים מתאריך היישום לראשונה ולא יוכל להקצות הון בגין סיכונים אשראי באמצעות גישות מתקדמות בתקופה זו.

בהיבט של ניהול הסיכונים התפעוליים- בכוונת הפיקוח על הבנקים לאמץ את ההנחיות שפרסמה ועדת באזל, ביניהם עמידה בסט עקרונות: Sound Practices for the Management and Supervision of Operational Risk (פברואר 2003), המורכב מ-10 עקרונות המחולקים ל-4 נושאים: פיתוח סביבת ניהול נאותה – Corporate Governance, ניהול סיכונים, תפקיד הפיקוח ותפקיד הגילוי הנאות.

הבנק יערך בהתאם להנחיות הנ"ל במסגרת הטיפול שיבוצע בנדבך השני, וכן בהתייחס להמלצות סקרים בנושא סיכונים תפעוליים הכלולים במסגרת 14 המסמכים שפורסמו בעבר ע"י ועדת באזל.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2008 פרסם בנק ישראל טיוטות להתייעצות וטיוטות נוספות, כדלקמן:

- הנדבך הראשון תחולה והגישה הסטנדרטית.
- הנדבך הראשון – גישת הדירוגים הפנימיים (טיטה שנייה ושלישית).
- מסגרת עבודה לפיקוח ממוקד סיכון.
- מסגרת למערכות בקרה פנימית בתאגידים בנקאיים.
- חיזוק הממשל התאגידי בתאגידים בנקאיים.
- ניהול סיכונים אשראי.
- הנדבך הראשון – סוגיות משפטיות.

דוח הדירקטוריון

טיוטת הוראה בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 31 בדצמבר 2007 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן – "החוזר" או "ההוראה"). חוזר זה מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות מתייחסות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב. העקרונות המנחים שבבסיס החוזר, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סוג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

על פי החוזר נדרש התאגיד הבנקאי לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה מתאימה (appropriate) כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים (estimated) בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף לאמור לעיל, על פי החוזר נדרש לקיים, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון: התקשרויות למתן אשראי וערבויות. ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי תוערך, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". לעניין זה:

- "הפרשה פרטנית להפסדי אשראי" - תיושם עבור כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור חשבונאי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה מיליון ש"ח או יותר וכן לגבי החובות האחרים שמזוהים על ידי התאגיד הבנקאי לצורך הערכה פרטנית ואשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת ב"הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי".

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תוערך בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהווים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב, או, כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר התאגיד הבנקאי קובע שצפויה תפיסת נכס, על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי.

- "הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי" - תיושם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדיור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים) וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדיור לגביהם חושבה הפרשה ספציפית מזערית לפי עומק הפיגור, תחושב בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 5: Accounting for Contingencies (להלן – FAS 5), בהתבסס על אומדן עדכני של שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלות מאפייני סיכון דומים. ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים תוערך בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 5.

דוח הדירקטוריון

בנוסף לכך, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, כללי הכרה בהכנסות ריבית מחובות פגומים וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר, נקבע בחוזר כי יש למחוק חשבונאית כל חוב המוערך על בסיס פרטני שנחשב אינו בר גביה ובעל ערך נמוך כדי כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת או חוב בגינו מנהל התאגיד הבנקאי מאמצי גביה ארוכי טווח. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת פיגור שלהם והכל כתלות בהיותם של החובות מובטחים על ידי דירת מגורים, למעט הלוואות לדיור בגין נערכת הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור, חובות שמובטחים בביטחון שאינו דירת מגורים, חובות שאינם מובטחים, חובות של לווים בפשיטת רגל וחובות שנוצרו במרמה.

הוראה זו תישם בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, החל מהדוחות ליום 1.1.10 (להלן – "מועד היישום לראשונה") ואילך. ההוראה לא תישם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. לחילופין במועד היישום לראשונה תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי יידרשו, בין היתר:

- למחוק חשבונאית כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים למחיקה חשבונאית,
- לסווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עומד בתנאים לסיווג כאמור,
- לבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו ולא שולמו בגין כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים המתייחסים, וכן:
- לבחון את הצורך בהתאמת יתרת מסים שוטפים ומסים נדחים לקבל ולשלם. התאמות של יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 1.1.10 לדרישות הוראה זו, לרבות דרישות קביעת ההפרשה ודרישות תיעוד, יכללו ישירות בסעיף העודפים בהון העצמי.

לעניין זה הובהר כי למרות ההגדרה לפיה חוב בעייתי שאורגן מחדש הינו חוב פגום, תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי אינם נדרשים לסווג כפגום חוב, אשר אורגן מחדש לפני יום 1.1.2010, כל עוד שהחוב אינו פגום בהתבסס על התנאים שנקבעו בהסכם הארגון מחדש.

ליישום ההוראה צפויות השלכות על מערכת היחסים העתידית שבין התאגיד הבנקאי ללקוחותיו, הנובע מהדרישה ליישם עקרונות המתאימים לסביבה העסקית בארה"ב - בסביבה העסקית הקיימת בישראל.

התאגיד הבנקאי יישם את דרישות החוזר החל מיום 1.1.10. כאמור, יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג ו/או הקמה של מערכת תשתית מיחשובית על מנת להבטיח תהליך של הערכה וביצוע של הפרשה להפסדי אשראי לרבות מערכות בקרה פנימיות לבדיקת יישום נאות של ההוראה ותיקוף אפקטיביות השיטה לחישוב ההפרשה. לאור העובדה כי הבנק נשען בתחומים רבים על המערכות התפעוליות ויחידות המטה של הבנק הבינלאומי, הבנק נערך ליישום ההוראה במסגרת ההערכות הקבוצתית של הבנק הבינלאומי (החברה האם).

דוח הדירקטוריון

היערכות הבנק ליישום ההוראה:

- א. לצורך יישום ההוראה הוקם פרוייקט והוגדרו הועדות הניהוליות והמקצועיות הבאות בבנק הבינלאומי:
- ועדת היגוי עליונה בראשות המנכ"ל.
 - ועדת היגוי מקצועית בראשות החשבונאית הראשית.
 - ועדה לקביעת מתכונת עבודה וניהול לקוח בעייתי.
 - ועדה לטיפול בחבויות שהפרשה בגין מוערכות על בסיס קבוצתי.
 - ועדה לכתובות וטיפול חשבונאי.
 - ועדה מכונית.
- נציגי יובנק הינם משתתפים קבועים בחלק מהועדות האמורות.
- ב. הועדות החלו בעבודתן החל מחודש יולי 2007.
- ג. מונה מטעם הבנק הבינלאומי מנהל פרויקט.
- ד. מונה יועץ חיצוני לליווי מקצועי של הפרוייקט.
- ה. לצורך הקמת המודל הסטטיסטי לחישוב ההפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי, נמצא הבנק הבינלאומי בשלבים סופיים של תהליך בחירת הספק המתאים.

למועד הדוח הכספי, הושלם תהליך הקמת המבנה הארגוני ליישום ההוראה בבנק הבינלאומי, לרבות ועדות מקצועיות וניהוליות ומינוי מנהל פרויקט כאמור לעיל.

כמו כן, הושלם שלב אפיון העל של הפרוייקט הכולל ניתוח סקר פערים ואפיון התהליכים המרכזיים, לרבות התהליכים הלוגיים המרכזיים בפרוייקט.

עד תום שנת 2008, יושלמו עיקר האפיונים הלוגיים המפורטים וכתובות הממשקים למערכות התשתית והקמת מאגרי המידע.

כמו כן, במהלך שנת 2008 תושלם, בעזרת ספק חיצוני, עיקר כתיבת המודלים הסטטיסטיים המיועדים לביצוע תהליך חישוב ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי, כאשר השאיפה הינה לבחון את המודלים במהלך שנת 2009.

בשנת 2009, במקביל להשלמת פיתוח הממשקים, תבוצענה בדיקות קבלה ואינטגרציה למערכת. כמו כן, בשנת 2009 צפויים להתבצע שלבי כתיבת נהלי עבודה והתאמת הנהלים הקיימים, הדרכה ליחידות הבנק השונות והטמעת המערכת החדשה.

מדובר בפרוייקט מורכב המשפיע על פעילות יחידות רבות, לרבות מערכות המחשוב והדיווח, ולכן יתכנו שינויים בלוחות הזמנים כפי שפורטו לעיל.

בהתאם לדרישת בנק ישראל, ביצע הבנק הערכה ראשונית של השלכות יישום ההוראה בדוחותיו. הערכת הבנק התייחסה לחובות מהותיים בלבד (מעל לסף שנקבע), והתבססה, בין היתר, במקרים מסויימים על הערכות ופרשנויות סובייקטיביות. על פי הערכה זו ההשפעה הצפויה של יישום טיוטת ההוראה על הבנק, נכון ליום 31.3.08 מסתכמת בכ- 30.2 מיליוני ש"ח, לפני השפעת המס. הסכום נובע ממחיקת קרן וביטולי ריבית צבורה של חובות שיוגדרו כפגומים עקב טיפול משפטי ממושך, וזאת למרות שהחובות מובטחים היטב והבנק צופה את פרעונם המלא של החובות, כולל הריבית הצבורה בגינם.

דוח הדירקטוריון

גילוי בדבר מבקר פנימי בבנק

הגילוי בדבר מבקר פנימי בבנק הינו כמפורט בדוח הדירקטוריון לשנת 2007 ולא חל בו שינוי.

התפתחויות נוספות

- מיחשוב -

כחלק מקבוצת הבינלאומי, מתבצעים בבנק מהלכים להנות מהיתרון לגודל של הקבוצה בנושאים שונים. אחד הנושאים הינו שילוב מערכות המיחשוב של יובנק במערכות הקבוצה, תוך שמירת היתרון היחסי של הבנק.

במסגרת זו אוחדו תשתיות המחשוב של שני הבנקים והועברה האחריות בגין אבטחת המידע למת"ף ("מיחשוב ותפעול פיננסי" – חברת בת של הבנק הבינלאומי). כיום, הבנקים נמצאים בעיצומו של תהליך איחוד אפליקציות.

הפרוייקט מנוהל על ידי מת"ף. הבנק מצידו שכר את שירותיה של חברת יעוץ המתמחה בתחום על מנת לוודא קיומו של הליך מסודר, מדורג ומבוקר. בנוסף, הבנק נעזר במגוון יועצים המתמחים במערכות מידע בכלל ובהסבת מערכות בפרט. מטרת הפרוייקט היא ליצור מערכת משולבת שתכיל את יתרונות המערכות השונות, ותתן תמיכה לפעילות הבנק וליתרונו היחסי, תוך התייעלות והפחתת הסיכון האנושי/תפעולי. בשלב זה מתבצעת ריצה במקביל של חלק מהמערכות.

תהליכי ההסבה העיקריים צפויים להסתיים עד 31.12.08. סיום התהליך יעשה לאחר אישור מנהל הפרוייקט, הבנק והיועצים המקצועיים המלווים את הפרוייקט.

תהליך האיחוד של האפליקציות דורש משאבים רבים בבנק, ובפרט משאבים מיחשוביים. לאור האמור, ולאור השינוי הצפוי במערכות המידע, צומצם הפיתוח המחשובי בבנק בתקופת ההסבה. בתחום המערך העורפי, הפיתוח התמקד בדרישות רגולטוריות ודרישות בקרה חיוניות. כתוצאה מכך, חל גידול בבקורות הידניות המפצות.

תהליך איחוד האפליקציות מהווה שינוי מהותי בחיי הבנק מבחינת תהליכי עבודה פנימיים ותהליכים מול לקוחות ומכאן החשיבות שהבנק נותן לניהול הסיכונים בתהליך ולבדיקות מקיפות שיעשו לפני אישור כל שלב בתהליך השילוב. לצורך כך אף מונה בקר סיכונים ייעודי בבנק לליווי הפרוייקט.

מר אמנון בק, מנכ"ל מת"ף, משמש כמנהל טכנולוגיות המידע של הבנק, החל מיום 18.5.08. עד ליום זה כיהן בתפקיד מר יוסי לוי, ראש אגף משאבים בבנק הבינלאומי.

דוח הדירקטוריון

- התחייבויות תלויות -

בחודש פברואר 2007 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תביעה כספית על סך 52,594 ש"ח ובקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, ע"י מחזיקי האג"ח שהנפיקה חברה בשנת 1993 (להלן: "החברה המנפיקה"), נגד בעלת השליטה בחברה המנפיקה, הנאמן לאג"ח - יובנק חברה לנאמנות בע"מ (להלן: "הנאמן"). ר"ח החברה המנפיקה ונושאי משרה בחברה המנפיקה בזמנים הרלוונטיים. לטענת התובע, הוא רכש אג"ח על סמך דיווחים של החברה המנפיקה, לפיהם גובש הסדר חוב בין בעלת השליטה בחברה המנפיקה, החברה המנפיקה והבנקים. התובענה אינה נוקבת בסכום התביעה הפרטנית נגד הנאמן. סכום התביעה הייצוגית מוערך בסך של 25 מיליון ש"ח. בפברואר 2008 אישר בית המשפט המחוזי את מחיקת הנאמן מרשימת המשיבים בבקשה לאישור התובענה כייצוגית. נגד הבנק וחברות מאוחדות עומדות תביעות ודרישות נוספות, בהן לא חל שינוי בהשוואה למפורט בדוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007.

- שינויים בהרכב הנהלת הבנק -

ביום 24.3.2008 מונתה הגב' מיכל גורן לחברת הנהלת הבנק ומנהלת חטיבת הבנקאות הפרסונלית החל ממועד זה, במקום גב' רונית שוורץ. **מיכל גורן**, מנהלת חטיבת הבנקאות הפרסונלית. תאריך תחילת כהונה: 24.3.08. השכלה: LLB משפטים – אוניברסיטת תל-אביב, LLM משפטים – אוניברסיטת תל-אביב. תעסוקה בחמש שנים אחרונות: 2007-2008 – מנכ"ל ודירקטורית ביובנק חברה לנאמנות בע"מ. 2004-2007 – ראש תחום מרכזי עסקים באגף הייעוץ המשפטי לחטיבה העסקית בבנק הפועלים בע"מ. 1995-2004 – יועצת משפטית לאגף אשראים מיוחדים בחטיבה העסקית של בנק הפועלים בע"מ.

- שינויים בהרכב הדירקטוריון -

מר גיל קורץ, אשר כיהן כדירקטור חיצוני בבנק, החל מיום 1.3.07, סיים את כהונתו ביום 1.5.08. מר גיל קורץ כיהן כדירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 301. ביום 6.5.08 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק את מינויו של מר אבי קרמר במקום מר גיל קורץ. **אבי קרמר**, תקופת כהונה: 6.5.08 – היום. חברות בוועדות: ועדת ביקורת. דירקטור פנימי או חיצוני: חיצוני. השכלה: B.A. כלכלה – אוניברסיטת תל-אביב. תעסוקה בחמש השנים האחרונות: 2004 – 2000 – יו"ר ומנכ"ל - יבמ גלובל סרוויסס (ישראל) בע"מ, 2005 – 2004 – חבר בהנהלה האזורית - יבמ גלובל סרוויסס בע"מ, 2007 – 2005 – סמנכ"ל מכירות וחבר הנהלה בחברת יבמ ישראל בע"מ, 2008 – מנכ"ל בי סייפ מערכות מידע (1983) בע"מ. חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: אין.

דוח הדירקטוריון

תהליך אישור הדוחות הכספיים

האורגן בבנק האחראי על בקרת העל הינו דירקטוריון הבנק. דירקטוריון הבנק מינה ועדת מאזן, המקיימת דיונים פרטניים בנושא הדוחות הכספיים ומגבשת את המלצתה קודם להבאתם לאישור הדירקטוריון. ועדת המאזן מורכבת מארבעה חברים, שלושה מהם בעלי מיומנות פיננסית וחשבונאית (ובכללם שני דירקטורים חיצוניים). לשיבות ועדת המאזן, כמו גם לשיבת הדירקטוריון בה נידונים ומאושרים הדוחות הכספיים, מוזמנים ונכחים גם רואי החשבון המבקרים של הבנק המתבקשים להציג את הממצאים העיקריים, אם היו כאלה, שעלו מתהליך הביקורת או הסקירה, ועומדים לרשות חברי ועדת המאזן וחברי הדירקטוריון בכל שאלה והבהרה טרם אישורם.

בנוסף, במסגרת הערכת הבקורות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים לפי הוראת סעיף 302 לחוק Sarbanes Oxley, נצבר ומועבר להנהלת הבנק מידע בהתייחס לדרישות הגילוי בדוחות הכספיים. דיווח בגין ליקויים משמעותיים מובא לדיון בועדת הביקורת ולדירקטוריון, כנדרש טרם אישור הדוחות הכספיים. דיווח בגין חולשה מהותית ניתן בדוחות הכספיים במידה וקיים.

במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים של הבנק, מועברים מסמכי רקע ו/או טיוטות של הדוחות הכספיים של הבנק, לרבות דוח הדירקטוריון, לעיונם של חברי ועדת המאזן וחברי הדירקטוריון לפי העניין, לפני הישיבה הקבועה לדיון בדוחות.

במהלך ישיבת הדירקטוריון בה נידונים ומאושרים הדוחות הכספיים סוקר מנכ"ל הבנק באופן מפורט, את עיקרי הדוחות הכספיים וכן סוגיות מהותיות בדיווח הכספי.

בנוסף, נסקרת הפעילות השוטפת של הבנק והשפעת פעילות זו על תוצאות הבנק ומודגשות סוגיות מהותיות.

דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית

הנחייה של המפקח על הבנקים קובעת כי על התאגידים הבנקאיים לתת גילוי בדוח הדירקטוריון בדבר המספר המיזערי הראוי של דירקטורים (שאינם בעלי תפקיד נוסף בבנק) בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית שקבע דירקטוריון התאגיד הבנקאי, אשר מאפשר לדעת הדירקטוריון לעמוד באחריותו בבדיקת המצב הכספי של התאגיד ולעריכת הדוחות הכספיים ואישורם, וכן לתת פרטים על הדירקטורים שהינם בעלי מיומנות, כאמור.

קביעה זו נעשית בהתחשב, בין היתר, בגודל התאגיד, סוג פעילותו, מספר חברי הדירקטוריון שלו ומורכבותו. דירקטוריון הבנק קבע כי המספר המיזערי הראוי של דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית, כהגדרתם בהנחייה, הינו שני דירקטורים. מספר זה מאפשר לדעת הדירקטוריון לעמוד בחובות המוטלות עליו כאמור לעיל, שכן הוא מבטיח את מעורבותו של דירקטור בעל מיומנות כאמור בתהליך אישור הדוחות הכספיים גם במקרה של היעדרות של אחד מבין שני הדירקטורים בעלי מיומנות זו. בנוסף ציין הדירקטוריון כי בקביעה זו הובאה בחשבון העובדה שהדוחות הכספיים של הבנק מובאים בפני ועדת המאזן, המנהלת דיונים מעמיקים בדוחות, טרם הבאתם לאישור הדירקטוריון.

דוח הדירקטוריון

להלן פרטים אודות השינוי בדירקטורים שהם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית, לעומת המפורט בדוח הדירקטוריון ליום 31 בדצמבר 2007:

מר גיל קורץ אשר כיהן כדירקטור בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית וחבר בוועדת הביקורת וועדת המאזן, חדל לכהן כדירקטור בבנק ביום 1.5.08. גם לאחר העזיבה, כאמור, עומד הבנק במספר המזערי של דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית פיננסית.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאית הראשית של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק.

על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאית הראשית הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהתאגיד הבנקאי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 במרץ 2008 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, למעט: האמור במסגרת התפתחויות נוספות בנושא המיחשוב (עמוד 34).

בהתאם לחוזר של המפקח על הבנקים, הבנק נמצא בתהליך ביצוע פרוייקט ליישום הוראה בדבר "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי" המבוססת על הוראה 404 לחוק Sarbanes-Oxley שחוקק בארה"ב (להלן – "הפרוייקט").

בהתאם להנחיות חוזר זה, השלים הבנק, בליווי יועץ חיצוני ובסיוע חברת האם, את שלב ההיערכות המקדימה לביצוע הפרוייקט, לרבות תכנון הפרוייקט, מינוי צוות היגוי, מינוי צוות לפרוייקט, הגדרת הבקרה הפנימית והיקף העבודה, מטרותיה, תוצרי הביניים, קביעת מתודולוגיה, זיהוי חומרות ותוכנות שיעשה בהן שימוש, קביעת תוכניות עבודה, תקציבים, בניית תוכנית להכשרת עובדים, דרכי תקשורת בין הגורמים השונים וכיו"ב. הבנק, בליווי יועץ חיצוני, נמצא בתהליך העבודה בפרוייקט, אשר השלמתו צפויה עם פרסום הדוח הכספי השנתי לשנה שמסתיימת ביום 31 בדצמבר 2008.

במהלך התקופה הנסקרת התקיימו 3 ישיבות דירקטוריון ו-3 ישיבות של וועדות הדירקטוריון השונות.

סקירת הנהלה - שיעורי הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד

כסומים מדווחים

		2007 ⁶		31 במרץ 2008		לשלושה חודשים שנתיים ביום 31 במרץ 2008	
שיעור הכנסה (הוצאה)		שיעור הכנסה (הוצאה)		שיעור הכנסה (הוצאה)		שיעור הכנסה (הוצאה)	
כולל	ללא	יתרה	כולל	ללא	יתרה	כולל	ללא
השפעת	השפעת	ממוצעת	השפעת	השפעת	ממוצעת	השפעת	השפעת
נגזרים	נגזרים	מימון	נגזרים	נגזרים	מימון	נגזרים	נגזרים
%	%	מיליוני ש"ח	%	%	מיליוני ש"ח	%	%
	4.06	39.8	3,982.1	3.18	31.9	4,056.7	
		3.0	434.4		4.9	648.7	
3.93		42.8	4,416.5	3.17	36.8	4,705.4	
(2.96)		(27.5)	3,760.0	(2.28)	(23.1)	4,089.4	
		(3.5)	503.7		(2.9)	473.7	
(2.94)		(31.0)	4,263.7	(2.30)	(26.0)	4,563.1	
0.99	1.10			0.87	0.90		
	2.20	2.4	440.9	5.32	4.2	322.0	
		0.3	33.3		0.2	41.7	
2.30		2.7	474.2	4.93	4.4	363.7	
(4.45)		(0.3)	27.4	(10.12)	(0.1)	4.1	
		(2.0)	234.7		(1.0)	184.2	
(3.56)		(2.3)	262.1	(2.36)	(1.1)	188.3	
(1.26)	(2.25)			2.57	(4.80)		
	9.45	51.7	2,264.7	(19.54)	(123.8)	2,340.2	
		(5.0)	165.5		16.8	162.4	
		(1.2)	824.2		(17.9)	707.5	
5.71		45.5	3,254.4	(14.68)	(124.9)	3,210.1	
(6.92)		(41.9)	2,484.7	20.53	126.9	2,273.4	
		4.0	165.5		(16.6)	162.4	
		0.2	552.7		25.3	737.4	
(4.79)		(37.7)	3,202.9	16.03	135.6	3,173.2	
0.92	2.53			1.35	0.99		
	5.74	93.9	6,687.7	(5.12)	(87.7)	6,718.9	
		(5.0)	165.5		16.8	162.4	
		2.1	1,291.9		(12.8)	1,397.9	
4.54		91.0	8,145.1	(3.98)	(83.7)	8,279.2	
	(4.52)	(69.7)	6,272.1	6.36	103.7	6,366.9	
		4.0	165.5		(16.6)	162.4	
		(5.3)	1,291.1		21.4	1,395.3	
(3.73)		(71.0)	7,728.7	5.37	108.5	7,924.6	
0.81	1.22			1.39	1.24		

מטבע ישראלי לא צמוד:

נכסים⁵
 השפעת נגזרים ALM
 סך הכל נכסים
 התחייבויות⁵
 השפעת נגזרים ALM
 סך הכל התחייבויות
 פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד:

נכסים
 השפעת נגזרים ALM
 סך הכל נכסים
 התחייבויות
 השפעת נגזרים ALM
 סך הכל התחייבויות
 פער הריבית

מטבע חוץ:²

נכסים
 השפעת נגזרים:
 נגזרים מגדרים
 נגזרים ALM
 סך הכל נכסים
 התחייבויות
 השפעת נגזרים:
 נגזרים מגדרים
 נגזרים ALM
 סך הכל התחייבויות
 פער הריבית

סך הכל:

נכסים כספיים שהניבו
 הכנסות מימון
 השפעת נגזרים:
 נגזרים מגדרים
 נגזרים ALM
 סך הכל נכסים
 התחייבויות כספיות שגרמו
 הוצאות מימון
 השפעת נגזרים:
 נגזרים מגדרים
 נגזרים ALM
 סך הכל התחייבויות
 פער הריבית³

1 לאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים.
 2 פעילות מקומית – לרבות מט"י צמוד למט"ח.
 3 פער הריבית של כל מגזרי הצמדה יחדיו אינו בר השוואה בין התקופות היות והוא משקלל בתוכו את הפוזיציה במגזר הצמוד.
 4 לרבות רווחים והפסדים במכירת השקעות באגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר.
 5 בחישוב שיעורי הכנסה והוצאה הובאו בחשבון יתרות חוב ויתרות התחייבות הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי.
 6 מוין מחדש.

הצהרה (certification)

אני, אילן רביב, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31.3.08 (להלן: הדוח).
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי של הבנק לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוח של הבנק, וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - (ב) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ג) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אילן רביב

מנהל כללי

18 במאי 2008

הצהרה (certification)

אני, אורית איצקוביץ, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31.3.08 (להלן: הדוח).
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי של הבנק לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוח של הבנק, וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - (ב) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ג) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אורית איצקוביץ

חשבונאית ראשית

18 במאי 2008

יבוא כאן עמוד מחליף ללא מספור

יבוא כאן עמוד מחליף ללא מספור של

סומך חייקין

תמצית מאזן מאוחד

סכומים מדווחים

31.12.07	31.3.07	31.3.08	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
נכסים			
1,744.5	1,581.7	1,762.5	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,808.8	¹ 2,929.1	2,877.0	ניירות ערך
434.3	¹ 262.2	353.4	ניירות ערך שנשאלו
2,404.1	¹ 1,620.6	1,679.0	אשראי לציבור
15.5	12.2	16.5	בניינים וציוד
245.4	238.9	356.2	נכסים אחרים
7,652.6	¹ 6,644.7	7,044.6	סך הכל נכסים
התחייבויות והון			
6,469.3	¹ 5,444.6	5,715.0	פקדונות הציבור
19.1	302.9	25.3	פקדונות מבנקים
264.1	¹ 80.4	11.3	פקדונות הממשלה
485.6	¹ 360.0	858.9	התחייבויות אחרות
7,238.1	¹ 6,187.9	6,610.5	סך הכל התחייבויות
414.5	456.8	434.1	הון עצמי
7,652.6	¹ 6,644.7	7,044.6	סך הכל התחייבויות והון

אורית איצקוביץ
חשבונית ראשית

אילן רביב
מנהל כללי

ז'אק אלעד
יו"ר הדירקטוריון

1 מוין מחדש.

תאריך אישור הדוחות: 18 במאי 2008

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ		
	2007	2007	
מיליוני ש"ח (מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	
123.0	31.7	35.2	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
1.3	(1.2)	(1.8)	הפרשה לחובות מסופקים
121.7	32.9	37.0	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
			הכנסות תפעוליות ואחרות:
122.7	¹ 28.8	28.5	עמלות תפעוליות
2.7	0.1	1.7	רווחים מהשקעות במניות, נטו
22.4	¹ 5.2	4.4	הכנסות אחרות
147.8	34.1	34.6	סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות
			הוצאות תפעוליות ואחרות:
73.0	¹ 18.7	21.1	משכורת והוצאות נלוות
14.4	2.9	4.2	אחזקה ופחת בניינים וציוד
63.4	¹ 15.9	17.2	הוצאות אחרות
150.8	37.5	42.5	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
118.7	29.5	29.1	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
41.5	12.9	11.3	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
77.2	16.6	17.8	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
² -	² -	² -	חלקו של הבנק ברווחים מפעולות רגילות של חברות כלולות לאחר השפעת המס
77.2	16.6	17.8	רווח נקי מפעולות רגילות
1.5	-	-	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס ³
78.7	16.6	17.8	רווח נקי
			נתוני רווח למניה:
ש"ח	ש"ח	ש"ח	רווח נקי למניה
24.7	5.3	5.7	רווח בסיסי ומדולל למניה:
0.5	-	-	רווח מפעולות רגילות
25.2	5.3	5.7	רווח מפריטים מיוחדים
			רווח נקי
3,123.9	3,123.9	3,123.9	מספר מניות בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת (באלפי מניות)

- 1 מוין מחדש.
- 2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.
- 3 ראה פירוט בנספח ה.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ 2008			
סך הכל מיליוני ש"ח	עודפים ¹ מיליוני ש"ח	הון וקרנות הון מיליוני ש"ח	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
414.5	16.9	397.6	יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
17.8	17.8	-	רווח נקי לתקופה
8.4	8.4	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(5.6)	(5.6)	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
(1.0)	(1.0)	-	השפעת המס המתייחס
434.1	36.5	397.6	יתרה לסוף התקופה

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ 2007			
סך הכל מיליוני ש"ח	עודפים ¹ מיליוני ש"ח	הון וקרנות הון מיליוני ש"ח	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
437.6	40.0	397.6	יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
16.6	16.6	-	רווח נקי לתקופה
² 9.2	² 9.2	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
² (5.0)	² (5.0)	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
(1.6)	(1.6)	-	השפעת המס המתייחס
456.8	59.2	397.6	יתרה לסוף התקופה

- 1 העודפים ליום 31.3.08 כוללים התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו בניכוי השפעת המס בסך 1.2 מיליוני ש"ח, ליום 31.3.07 סך של 3.8 מיליוני ש"ח.
- 2 מדיין מחדש.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007			
סך הכל מיליוני ש"ח	עודפים ¹ מיליוני ש"ח	הון וקרנות הון מיליוני ש"ח	
(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	
437.6	40.0	397.6	יתרה לתחילת השנה
78.7	78.7	-	רווח נקי לשנה
(100.0)	(100.0)	-	דיבידנד שחולק
² 8.8	² 8.8	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
² (11.7)	² (11.7)	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
1.1	1.1	-	השפעת המס המתייחס
414.5	16.9	397.6	יתרה לסוף השנה

1 העודפים ליום 31.12.07 כוללים התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו בניכוי השפעת המס בסך (0.6) מיליוני ש"ח.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נספח א - רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ		
2007	2008	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
59.0	1.5	א. בגין נכסים¹ מאשראי לציבור
(0.4)	(2.6)	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
-	4.0	ניירות ערך שנשאלו
⁵ 5.7	(81.6)	מפקדונות בבנקים
28.6	(8.8)	מאגרות חוב ⁶
		ב. בגין התחייבויות¹ על פקדונות הציבור
(65.7)	104.4	על פקדונות מבנק ישראל
(3.4)	(0.3)	על פקדונות מבנקים
(0.6)	(0.4)	
		ג. בגין מכשירים נגזרים הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ²
(3.2)	8.6	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
⁵ 3.0	(2.0)	
		ד. אחר עמלות מעסקי מימון
1.1	0.4	רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה, נטו
5.3	6.9	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו
2.7	5.6	הכנסות מימון אחרות ⁴
0.6	0.3	הוצאות מימון אחרות
⁵ (1.0)	(0.8)	
31.7	35.2	סך הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
6.4	(0.6)	מזה: הפרשי שער, נטו
		ה. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הרווח מפעולות מימון
(1.0)	0.2	הוצאות מימון בגין נכסים (סעיף א) ³
-	-	הכנסות מימון בגין התחייבויות (סעיף ב) ³

1 כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.
 2 מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
 3 פרוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו- ב לעיל.
 4 כולל ריבית מחובות מסופקים וחובות שאינם נושאים הכנסה בסך 0.2 מיליוני ש"ח (2007 – 0.6 מיליוני ש"ח).
 5 מוין מחדש.
 6 כולל ריבית מאג"ח מגובה נכסים בסך 0.2 מיליוני ש"ח (2007 – 0.3 מיליוני ש"ח).

נספח ב - הפרשה לחובות מסופקים

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ 2008			
סך הכל מיליוני ש"ח	הפרשה נוספת ² מיליוני ש"ח	הפרשה ספציפית ¹ מיליוני ש"ח	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
57.9	10.7	47.2	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
0.3	-	0.3	הפרשות במהלך התקופה
(2.1)	(0.1)	(2.0)	הקטנת הפרשות
(1.8)	(0.1)	(1.7)	סכום שנזקף לדוח רווח והפסד
(8.2)	-	(8.2)	מחיקות
47.9	10.6	37.3	יתרת הפרשה לסוף התקופה

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ 2007			
סך הכל מיליוני ש"ח	הפרשה נוספת ² מיליוני ש"ח	הפרשה ספציפית ¹ מיליוני ש"ח	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
59.5	11.4	48.1	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
1.2	0.2	1.0	הפרשות במהלך התקופה
(2.4)	(0.2)	(2.2)	הקטנת הפרשות
(1.2)	-	(1.2)	סכום שנזקף לדוח רווח והפסד
-	-	-	מחיקות
58.3	11.4	46.9	יתרת הפרשה לסוף התקופה

1 לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים, לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.

2 כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים בהתאם להוראות בנק ישראל.

נספח ג - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים

31 במרץ 2008							
סך הכל מיליוני ש"ח	פריטים שאינם כספיים ² מיליוני ש"ח	מטבע חוץ ¹			מטבע ישראלי		
		אחר מיליוני ש"ח	אירו מיליוני ש"ח	דולר ארה"ב מיליוני ש"ח	צמוד מדד מיליוני ש"ח	לא צמוד מיליוני ש"ח	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
							נכסים
1,762.5	-	187.4	292.1	939.3	93.7	250.0	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,877.0	22.1	30.8	149.1	334.8	279.0	2,061.2	ניירות ערך
353.4	-	-	-	-	-	353.4	ניירות ערך שנשאלו
1,679.0	-	52.6	17.3	226.7	3.3	1,379.1	אשראי לציבור
16.5	16.5	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
356.2	201.4	3.1	3.0	32.9	4.2	111.6	נכסים אחרים
7,044.6	240.0	273.9	461.5	1,533.7	380.2	4,155.3	סך הכל נכסים
							התחייבויות
5,715.0	-	203.9	449.8	1,406.4	5.2	3,649.7	פקדונות הציבור
25.3	-	0.7	4.7	18.9	-	1.0	פקדונות מבנקים
11.3	-	-	-	-	-	11.3	פקדונות הממשלה
858.9	197.9	1.9	1.7	46.2	37.4	573.8	התחייבויות אחרות
6,610.5	197.9	206.5	456.2	1,471.5	42.6	4,235.8	סך הכל התחייבויות
434.1	42.1	67.4	5.3	62.2	337.6	(80.5)	הפרש
							מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	(65.2)	(9.1)	64.9	(161.3)	170.7	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(3.4)	(142.6)	-	146.0	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	32.6	-	(32.6)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
434.1	42.1	2.2	(7.2)	17.1	176.3	203.6	סך הכל
-	-	-	-	(298.6)	-	298.6	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	79.7	-	(79.7)	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1 כולל הצמדה למטבע חוץ.
2 לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

31 במרץ 2007							
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ²	מטבע חוץ ¹			מטבע ישראלי		
		אחר	דולר ארה"ב	אירו	צמוד מדד	לא צמוד	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
							נכסים
1,581.7	-	114.2	91.5	912.0	52.4	411.6	מזומנים ופקדונות בבנקים
³ 2,929.1	26.7	76.5	177.0	336.1	345.9	³ 1,966.9	ניירות ערך
³ 262.2	-	-	-	-	-	³ 262.2	ניירות ערך שנשאלו
³ 1,620.6	-	63.0	61.0	283.7	33.2	³ 1,179.7	אשראי לציבור
12.2	12.2	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
238.9	163.7	0.8	2.1	27.6	1.1	43.6	נכסים אחרים
³ 6,644.7	202.6	254.5	331.6	1,559.4	432.6	³ 3,864.0	סך הכל נכסים
							התחייבויות
³ 5,444.6	-	199.6	282.2	1,822.7	3.5	³ 3,136.6	פקדונות הציבור
302.9	-	-	-	23.3	22.3	257.3	פקדונות מבנקים
³ 80.4	-	-	-	-	-	³ 80.4	פקדונות הממשלה
³ 360.0	161.0	0.5	1.4	24.4	5.9	³ 166.8	התחייבויות אחרות
³ 6,187.9	161.0	200.1	283.6	1,870.4	31.7	³ 3,641.1	סך הכל התחייבויות
456.8	41.6	54.4	48.0	(311.0)	400.9	222.9	הפרש
							מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	(55.3)	(48.4)	378.0	(277.4)	3.1	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(3.1)	(48.6)	-	51.7	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	(27.1)	-	27.1	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
456.8	41.6	(0.9)	(3.5)	(8.7)	123.5	304.8	סך הכל
-	-	-	-	(55.2)	-	55.2	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	(93.1)	-	93.1	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1 כולל הצמדה למטבע חוץ.
 2 לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 3 מוין מחדש.

נספח ג - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2007							
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ²	מטבע חוץ ¹			מטבע ישראלי		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחר מיליוני ש"ח	אירו מיליוני ש"ח	דולר ארה"ב מיליוני ש"ח	צמוד מדד מיליוני ש"ח	לא צמוד מיליוני ש"ח	
(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	
1,744.5	-	171.0	101.0	1,020.5	92.5	359.5	נכסים
2,808.8	23.0	29.1	207.2	579.2	230.6	1,739.7	מזומנים ופקדונות בבנקים
434.3	-	-	-	-	-	434.3	ניירות ערך
2,404.1	-	51.9	17.6	261.2	3.2	2,070.2	ניירות ערך שנשאלו
15.5	15.5	-	-	-	-	-	אשראי לציבור
245.4	185.2	4.4	9.4	20.3	0.8	25.3	בניינים וציוד
7,652.6	223.7	256.4	335.2	1,881.2	327.1	4,629.0	נכסים אחרים
							סך הכל נכסים
6,469.3	-	232.0	283.6	1,903.6	3.9	4,046.2	התחייבויות
19.1	-	-	-	19.1	-	-	פקדונות הציבור
264.1	-	-	-	-	-	264.1	פקדונות מבנקים
485.6	183.0	4.3	10.7	30.0	33.7	223.9	פקדונות הממשלה
7,238.1	183.0	236.3	294.3	1,952.7	37.6	4,534.2	התחייבויות אחרות
414.5	40.7	20.1	40.9	(71.5)	289.5	94.8	סך הכל התחייבויות
							הפרש
							מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	(18.3)	(42.4)	91.8	(111.9)	80.8	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	5.9	-	-	(5.9)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	(8.7)	-	-	8.7	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
414.5	40.7	1.8	(4.3)	20.3	177.6	178.4	סך הכל
-	-	-	(6.0)	-	-	6.0	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	(6.0)	-	-	6.0	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1 כולל הצמדה למטבע חוץ
2 לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפרוט לא כספי.

נספח ד - מגזרי פעילות

א. סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ 2008					
סו"כ מאוחד	סכומים שלא הוקצו והתאמות	המגזר הפיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	
מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	
35.2	(0.8)	57.5	(10.4)	(11.1)	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
-	1.3	(38.9)	18.0	19.6	- מחיצוניים
					- בינמגזרי
34.6	0.5	4.8	18.1	11.2	הכנסות תפעוליות ואחרות:
-	-	0.7	(0.2)	(0.5)	- מחיצוניים
					- בינמגזרי
69.8	1.0	24.1	25.5	19.2	סך הכנסות
(1.8)	(1.0)	(0.5)	-	(0.3)	הפרשה לחובות מסופקים
17.8	0.2	10.9	8.2	(1.5)	רווח (הפסד) נקי

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ 2007						
סו"כ מאוחד	סכומים שלא הוקצו והתאמות	המגזר הפיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	
מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	
31.7	-	55.3	(11.8)	1.4	(13.2)	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
-	-	(45.6)	20.8	0.9	23.9	- מחיצוניים
						- בינמגזרי
34.1	0.4	2.1	18.9	0.5	12.2	הכנסות תפעוליות ואחרות:
-	-	0.8	(0.2)	-	(0.6)	- מחיצוניים
						- בינמגזרי
65.8	0.4	12.6	27.7	2.8	22.3	סך הכנסות
(1.2)	-	-	(0.1)	(2.2)	1.1	הפרשה לחובות מסופקים
16.6	(1.5)	5.1	9.1	2.1	1.8	רווח נקי

נספח ד - מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007						
ס"ח כ מאוחד	סכומים שלא הוקצו והתאמות	המגזר הפיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	
מיליוני ש"ח (מבוקר)	מיליוני ש"ח (מבוקר)	מיליוני ש"ח (מבוקר)	מיליוני ש"ח (מבוקר)	מיליוני ש"ח (מבוקר)	מיליוני ש"ח (מבוקר)	
123.0	-	217.6	(39.7)	0.4	(55.3)	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
-	-	(174.5)	74.4	5.2	94.9	- מחיצוניים
						- בינמגזרי
147.8	1.5	12.3	81.0	1.1	51.9	הכנסות תפעוליות ואחרות:
-	-	3.1	(0.8)	(0.1)	(2.2)	- מחיצוניים
						- בינמגזרי
270.8	1.5	58.5	114.9	6.6	89.3	סך הכנסות
1.3	-	3.7	(0.1)	(3.0)	0.7	הפרשה לחובות מסופקים
78.7	4.2	23.1	39.2	3.7	8.5	רווח נקי

ב. טור "סכומים שלא הוקצו והתאמות", כולל בעיקר:

- הכנסות שכר דירה מחיצוניים, נטו.
- יתרת הוצאות המס לאחר שלמגזרים המדווחים יוחסו הוצאות מס לפי אחוז מס תאורטי של 36.8% (בשנת 2007 – 38.53%).
- תוצאות מגזר הבנקאות המסחרית – לאחר העברת פעילות הפקטורינג לבנק אוצר החייל בשנת 2007, הפעילות במגזר צומצמה משמעותית והמגזר חדל להיות מהותי. החל מהרבעון הראשון לשנת 2008 המגזר אינו מהווה יותר מגזר בר דיווח. הרווח הנקי מפעילות זאת בסך 0.8 מיליון ש"ח נכלל בטור זה.

נספח ה - רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ 2008	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ 2007	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	
-	-	2.4	מכירת פעילות קופות הגמל ¹
-	-	2.4	רווח מפעולות בלתי רגילות לפני מס
-	-	(0.9)	הוצאות מס על רווח מפעולות בלתי רגילות
-	-	1.5	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס

1 ביום 13 בנובמבר 2007, מכר הבנק את פעילות קופות הגמל שלו בדרך של העברת ניהולן לחברה לניהול קופות גמל בשליטת ישיר אי.די.אי, חברה לביטוח בע"מ. הרווח מהמכירה לאחר ניכוי כל המיסים בגינה הסתכם בסך של כ- 1.5 מיליוני ש"ח.

באורים

1. תמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2008 נערכה לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2007. יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים ולביאורים הנלווים להם.

2. הגדרות

בדוחות כספיים אלה -
סכום מדווח – סכום מותאם למועד המעבר, בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.
מועד המעבר – 31 בדצמבר 2003. למידע נוסף ראה פירוט בדוחות הכספיים השנתיים.

3. התחייבויות תלויות

נגד הבנק וחברות מאוחדות עומדות תביעות ודרישות שונות. לדעת הנהלת התאגיד הבנקאי, המסתמכת על חוות דעת משפטית באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללות לפי הצורך בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בגין כל ההפסדים הצפויים הנובעים מתביעות תלויות כנגד הבנק וחברות מאוחדות.

4. מיחשוב

כחלק מקבוצת הבינלאומי, מתבצעים בבנק מהלכים להנות מהיתרון לגודל של הקבוצה בנושאים שונים. אחד הנושאים הינו שילוב מערכות המיחשוב של יובנק במערכות הקבוצה, תוך שמירת היתרון היחסי של הבנק.

במסגרת זו אוחדו תשתיות המחשוב של שני הבנקים והועברה האחריות בגין אבטחת המידע למת"ף ("מיחשוב ותפעול פיננסי" – חברת בת של הבנק הבינלאומי). כיום, הבנקים נמצאים בעיצומו של תהליך איחוד אפליקציות.

הפרוייקט מנוהל על ידי מת"ף. הבנק מצידו שכר את שירותיה של חברת יעוץ המתמחה בתחום על מנת לוודא קיומו של הליך מסודר, מדורג ומבוקר. בנוסף, הבנק נעזר במגוון יועצים המתמחים במערכות מידע בכלל ובהסבת מערכות בפרט. מטרת הפרוייקט היא ליצור מערכת משולבת שתכיל את יתרונות המערכות השונות, ותתן תמיכה לפעילות הבנק וליתרונות היחסי, תוך התייעלות והפחתת הסיכון האנושי/תפעולי. בשלב זה מתבצעת ריצה במקביל של חלק מהמערכות.

תהליכי ההסבה העיקריים צפויים להסתיים עד 31.12.08. סיום התהליך ייעשה לאחר אישור מנהל הפרוייקט, הבנק והיועצים המקצועיים המלווים את הפרוייקט.

באורים

תהליך האיחוד של האפליקציות דורש משאבים רבים בבנק, ובפרט משאבים מיחשביים. לאור האמור, ולאור השינוי הצפוי במערכות המידע, צומצם הפיתוח המחשובי בבנק בתקופת ההסבה. בתחום המערך העורפי, הפיתוח התמקד בדרישות רגולטוריות ודרישות בקרה חיוניות. כתוצאה מכך, חל גידול בבקורות הידניות המפצות.

תהליך איחוד האפליקציות מהווה שינוי מהותי בחיי הבנק מבחינת תהליכי עבודה פנימיים ותהליכים מול לקוחות ומכאן החשיבות שהבנק נותן לניהול הסיכונים בתהליך ולבדיקות מקיפות שיעשו לפני אישור כל שלב בתהליך השילוב. לצורך כך אף מונה בקר סיכונים ייעודי בבנק לליווי הפרוייקט.

מר אמנון בק, מנכ"ל מת"ף, משמש כמנהל טכנולוגיות המידע של הבנק, החל מיום 18.5.08. עד ליום זה כיהן בתפקיד מר יוסי לוי, ראש אגף משאבים בבנק הבינלאומי.

5. אגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS)

אגרות חוב מגובות במשכנתאות המוחזקות בבנק הינן ני"ע ישראלים, ברמת דירוג C ו-A1, במגזר המט"ח/צמוד מט"ח ומונפקות על ידי גופים פיננסיים אחרים. רוב נכסי הבסיס המגבים את האג"ח הינם RMBS של משכנתאות למגורים, שמרביתם מדורגים בדירוג A1. אגרות החוב נושאות ריבית קבועה לתקופה לפידיון של עד 6 שנים. ברבעון הראשון של שנת 2008 נרשמה ברווח והפסד, ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, באג"ח מגובה משכנתאות, בסך של 0.7 מיליוני ש"ח (בשנת 2007 – 1.8 מיליוני ש"ח). לצורך קביעת ירידת הערך הסתמכה הנהלת הבנק על פרמטרים שונים, כגון: שיעור ירידת הערך מסך עלות נייר הערך, משך הזמן בו היה נייר הערך נמוך מעלותו ושינוי בדירוג נייר הערך. בנוסף, ברבעון הראשון של שנת 2008, נמכרה החזקת הבנק באג"ח מגובה נכסים, בשווייה המאזני, ללא הפסד, (סך של 1.0 מיליוני ש"ח).

באורים

להלן מידע באשר לנתונים אודות אגרות חוב מגובות נכסים הכלולות בתיק הזמין למכירה:

31 במרץ 2008			
הערך במאזן	עלות מופחתת ¹	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ³	שווי הוגן ²
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
5.5	5.4	0.1	5.5

אגרות חוב מגובות במשכנתאות

31 בדצמבר 2007			
הערך במאזן	עלות מופחתת ¹	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ³	שווי הוגן ²
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
7.0	6.8	0.2	7.0
1.0	1.0	-	1.0
8.0	7.8	0.2	8.0

אגרות חוב מגובות במשכנתאות

אגרות חוב מגובות נכסים⁴

- 1 עלות מופחתת לאחר ניכוי הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני.
- 2 נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- 3 כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- 4 אגרות חוב מגובות נכסים בערבות ממשלת ארה"ב.

באורים

6. מיסים על ההכנסה

א. שיעור מס שכר ומס רווח

ביום 27 ביוני 2006 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים), התשס"ו – 2006 (להלן "התיקון"). בעקבות התיקון שיעורי מס שכר ומס רווח החלים על מוסדות כספיים הופחתו מ- 17% ל- 15.5%. התיקון נכנס לתוקף החל מ- 1 ביולי 2006. הפרשה למסים על הכנסת הבנק כוללת מס רווח לפי חוק מס ערך מוסף המוטל על ההכנסה. לאור זאת, שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על הבנק, בשנת 2007 – 38.53%, בשנת 2008 – 36.80%, בשנת 2009 – 35.93% ומשנת 2010 ואילך יחול שיעור מס של 35.06%.

ב. חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20)

ביום 26 בפברואר 2008 עבר בכנסת חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20) (הגבלת תקופת התחולה), התשס"ח – 2008 (להלן – "התיקון"). בהתאם לתיקון, תחולתו של חוק התיאומים תסתיים בשנת המס 2007, ומשנת המס 2008 לא יחולו עוד הוראות החוק, למעט הוראות המעבר שמטרתן למנוע עיוותים בחישובי המס. בהתאם לתיקון, בשנת המס 2008 ואילך לא מחושבת עוד התאמה של ההכנסות לצרכי מס לבסיס מדידה ריאלי. כמו כן, הופסקה ההצמדה למדד של סכומי הפחת על נכסים קבועים ושל סכומי הפסדים מועברים לצרכי מס, באופן שסכומים אלה יתואמו עד למדד של סוף שנת המס 2007, והצמדתם למדד תיפסק ממועד זה ואילך. כמו כן, במסגרת התיקון האמור תוקנו הגדרות "רווח" ו-"שכר" בחוק מע"מ. על פי ההגדרות החדשות מס רווח יחושב לאחר ניכוי מס שכר והגדרת שכר לצורך חישוב מס שכר תכלול גם את תשלום חלק המעביד בגין דמי ביטוח לאומי. השפעת התיקון על תוצאות הבנק במאוחד הינה אי רישום קיטון בהוצאות המס בסך של כ – 0.5 מיליוני ש"ח. מרבית ההשפעה נובעת מביטול חוק התיאומים. השפעת תיקון ההגדרות של "רווח" ו-"שכר" אינה מהותית. ברבעון הראשון של שנת 2007, השפעת יישום חוק התיאומים היתה קיטון בהוצאת המס בסך 0.4 מיליוני ש"ח.

7. טיטת הוראה בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 31 בדצמבר 2007 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן – "החוזר" או "ההוראה"). חוזר זה מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות מתייחסות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב. העקרונות המנחים שבבסיס החוזר, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סוג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

באורים

על פי החוזר נדרש התאגיד הבנקאי לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה מתאימה (appropriate) כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים (estimated) בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף לאמור לעיל, על פי החוזר נדרש לקיים, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון: התקשרויות למתן אשראי וערבויות. ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי תוערך, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". לעניין זה:

- "הפרשה פרטנית להפסדי אשראי" - תיושם עבור כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות ביותר חשבונאי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה מיליון ש"ח או יותר וכן לגבי החובות האחרים שמזוהים על ידי התאגיד הבנקאי לצורך הערכה פרטנית ואשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת ב"הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי".

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תוערך בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב, או, כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר התאגיד הבנקאי קובע שצפויה תפיסת נכס, על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי.

- "הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי" - תיושם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדיור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים) וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדיור לגביהם חושבה הפרשה ספציפית מזערית לפי עומק הפיגור, תחושב בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 5: Accounting for Contingencies (להלן – FAS 5), בהתבסס על אומדן עדכני של שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלות מאפייני סיכון דומים. ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים תוערך בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 5.

בנוסף לכך, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, כללי הכרה בהכנסות ריבית מחובות פגומים וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר, נקבע בחוזר כי יש למחוק חשבונאית כל חוב המוערך על בסיס פרטני שנחשב אינו בר גביה ובעל ערך נמוך כדי כך שהותרו כנכס אינה מוצדקת או חוב בגינו מנהל התאגיד הבנקאי מאמצי גביה ארוכי טווח. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת פיגור שלהם והכל כתלות בהיותם של החובות מובטחים על ידי דירת מגורים, למעט הלוואות לדיור בגין נערכת הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור, חובות שמובטחים בביטחון שאינו דירת מגורים, חובות שאינם מובטחים, חובות של לווים בפשיטת רגל וחובות שנוצרו במרמה.

הוראה זו תיושם בדוחות הכספיים של תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, החל מהדוחות ליום 1.1.10 (להלן – "מועד היישום לראשונה") ואילך. ההוראה לא תיושם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. לחילופין במועד היישום לראשונה תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי יידרשו, בין היתר:

באורים

- למחוק חשבונאית כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים למחיקה חשבונאית,
- לסווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עומד בתנאים לסיווג כאמור,
- לבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו ולא שולמו בגין כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים המתייחסים, וכן:
- לבחון את הצורך בהתאמת יתרת מסים שוטפים ומסים נדחים לקבל ולשלם. התאמות של יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 1.1.10 לדרישות הוראה זו, לרבות דרישות קביעת ההפרשה ודרישות תיעוד, יכללו ישירות בסעיף העודפים בהון העצמי.

לעניין זה הובהר כי למרות ההגדרה לפיה חוב בעייתי שאורגן מחדש הינו חוב פגום, תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי אינם נדרשים לסווג כפגום חוב, אשר אורגן מחדש לפני יום 1.1.07, כל עוד שהחוב אינו פגום בהתבסס על התנאים שנקבעו בהסכם הארגון מחדש.

ליישום ההוראה צפויות השלכות על מערכת היחסים העתידית שבין התאגיד הבנקאי ללקוחותיו, הנובע מהדרישה ליישם עקרונות המתאימים לסביבה העסקית בארה"ב - בסביבה העסקית הקיימת בישראל.

התאגיד הבנקאי יישם את דרישות החוזר החל מיום 1.1.10. כאמור, יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג ו/או הקמה של מערכת תשתית מיחשובית על מנת להבטיח תהליך של הערכה וביצוע של הפרשה להפסדי אשראי לרבות מערכות בקרה פנימיות לבדיקת יישום נאות של ההוראה ותיקוף אפקטיביות השיטה לחישוב ההפרשה. לאור העובדה כי הבנק נשען בתחומים רבים על המערכות התפעוליות ויחידות המטה של הבנק הבינלאומי, הבנק נערך ליישום ההוראה במסגרת ההערכות הקבוצתית של הבנק הבינלאומי (החברה האם).

היערכות הבנק ליישום ההוראה.

- א. לצורך יישום ההוראה הוקם פרויקט והוגדרו הועדות הניהוליות והמקצועיות הבאות בבנק הבינלאומי:
 - ועדת היגוי עליונה בראשות המנכ"ל.
 - ועדת היגוי מקצועית בראשות החשבונאית הראשית.
 - ועדה לקביעת מתכונת עבודה וניהול לקוח בעייתי.
 - ועדה לטיפול בחבויות שההפרשה בגינן מוערכות על בסיס קבוצתי.
 - ועדה לכתובות וטיפול חשבונאי.
 - ועדה מכונית.
- ב. נציגי יובנק הינם משתתפים קבועים בחלק מהועדות האמורות.
- ב. הועדות החלו בעבודתן החל מחודש יולי 2007.
- ג. מונה מטעם הבנק הבינלאומי מנהל פרויקט.
- ד. מונה יועץ חיצוני לליווי מקצועי של הפרוייקט.
- ה. לצורך הקמת המודל הסטטיסטי לחישוב ההפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי, נמצא הבנק הבינלאומי בשלב מתקדם של תהליך בחירת הספק המתאים.

באורים

למועד הדוח הכספי, הושלם תהליך הקמת המבנה הארגוני ליישום ההוראה בבנק הבינלאומי, לרבות ועדות מקצועיות וניהוליות ומינוי מנהל פרויקט כאמור לעיל.

כמו כן, הושלם שלב אפיון העל של הפרויקט הכולל ניתוח סקר פערים ואפיון התהליכים המרכזיים, לרבות התהליכים הלוגיים המרכזיים בפרויקט.

עד תום שנת 2008, יושלמו עיקר האפיונים הלוגיים המפורטים וכתיבת הממשקים למערכות התשתית והקמת מאגרי המידע.

כמו כן, במהלך שנת 2008 תושלם, בעזרת ספק חיצוני, עיקר כתיבת המודלים הסטטיסטיים המיועדים לביצוע תהליך חישוב ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי, כאשר השאיפה הינה לבחון את המודלים במהלך שנת 2009.

בשנת 2009, במקביל להשלמת פיתוח הממשקים, תבוצענה בדיקות קבלה ואינטגרציה למערכת.

כמו כן, בשנת 2009 צפויים להתבצע שלבי כתיבת נהלי עבודה והתאמת הנהלים הקיימים, הדרכה ליחידות הבנק השונות והטמעת המערכת החדשה.

מדובר בפרויקט מורכב המשפיע על פעילות יחידות רבות, לרבות מערכות המחשוב והדיווח, ולכן יתכנו שינויים בלוחות הזמנים כפי שפורטו לעיל.

בהתאם לדרישת בנק ישראל, ביצע הבנק הערכה ראשונית של השלכות יישום ההוראה בדוחותיו.

הערכת הבנק התייחסה לחובות מהותיים בלבד (מעל לסף שנקבע), והתבססה, בין היתר, במקרים מסויימים על הערכות ופרשנויות סובייקטיביות. על פי הערכה זו ההשפעה הצפויה של יישום טיוטת ההוראה על הבנק, נכון ליום 31.3.08 מסתכמת בכ- 30.2 מיליוני ש"ח, לפני השפעת המס. הסכום נובע ממחיקת קרן וביטולי ריבית צבורה של חובות שיוגדרו כפגומים עקב טיפול משפטי ממושך, וזאת למרות שהחובות מובטחים היטב והבנק צופה את פרעונם המלא של החובות, כולל הריבית הצבורה בגינם.

8. גילוי השפעה של תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישומם

תקן חשבונאות מספר 23 – הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה

בחודש דצמבר 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 23, "הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה" (להלן- "התקן"). התקן מחליף את תקנות ניירות ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים), התשנ"ו – 1996, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

התקן קובע כי נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה בין הישות לבין בעל השליטה בה ימדדו במועד העסקה לפי שווי הוגן וההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה שנזקפה בעסקה יזקף להון העצמי. הפרש בחובה מהווה במהותו דיבידנד ולכן מקטין את יתרת העודפים. הפרש בזכות מהווה במהותו השקעת בעלים ולכן יוצג בסעיף נפרד בהון העצמי שייקרא "קרן הון מעסקה בין ישות לבין בעל השליטה בה".

התקן דן בשלוש סוגיות הנוגעות לעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה, כדלקמן: העברת נכס לישות מבעל השליטה, או לחילופין, העברת נכס מהישות לבעל השליטה, נטילת התחייבות של הישות כלפי צד שלישי, במלואה או חלקה, על ידי בעל השליטה, שיפוי הישות על ידי בעל השליטה בה בין הוצאה, וויתור בעל השליטה לישות על חוב שמגיע לו מהישות, במלואו או בחלקו, והלוואות שניתנו לבעל השליטה או הלוואות שהתקבלו מבעל השליטה. כמו כן, קובע התקן את הגילוי שיש לתת בדוחות הכספיים בנוגע לעסקאות בין הישות לבין בעל השליטה בה במהלך התקופה.

התקן יחול על עסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה שיבוצעו לאחר 1 בינואר 2007 וכן על הלוואה שניתנה או שהתקבלה מבעל השליטה לפני מועד תחילת תקן זה החל ממועד תחילתו. לאחרונה הופץ מכתב המפקח על הבנקים בו צוין כי נערכת בחינה מחודשת של הכללים שיחולו על תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לגבי הטיפול בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה. לתאריך פרסום הדוחות טרם פורסמו הוראות המפקח על הבנקים בנוגע לאימוץ כללים ספציפיים בנושא ובנוגע לאופן יישומם לראשונה.

תקן חשבונאות מספר 29 - אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים

בחודש יולי 2006, פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" (להלן – "התקן"). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968 ומחויבות לדווח על פי תקנותיו, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות החל מיום 1 בינואר 2008. האמור אינו חל על תאגידי בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בהתייחס לאופן יישום התקן על ידי תאגידי בנקאיים, המפקח על הבנקים הודיע לתאגידי הבנקאיים כי:

1. בכוונתו לקבוע באופן שוטף הוראות ליישום תקנים ישראליים שמפרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, המבוססות על תקני ה-IFRS שאינם נוגעים לליבת העסק הבנקאי.
2. במחצית השניה של שנת 2009 יפרסם החלטתו לגבי מועד היישום של תקני IFRS הנוגעים לליבת העסק הבנקאי. זאת כאשר הוא מביא בחשבון את תוצאות תהליך האימוץ של תקנים אלו בישראל מחד ואת התקדמות תהליך ההתכנסות (ה- Convergence) בין תקני IFRS לבין התקנים האמריקאיים מאידך.
3. לפיכך, בהתייחס לליבת העסק הבנקאי, דוחות כספיים של תאגיד בנקאי הערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ימשיכו להיות ערוכים על בסיס התקנים האמריקאיים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור.